

Halk türkülerinin çocuk müzik eğitiminde kullanılabilirliğinin farklı değişkenler aracılığıyla incelenmesi: 1,5-2 ses aralıklı türküler örnekleme

Investigation of the usability of folk songs in children's music education through different variables: The sample of folk songs with a vocal range of 1,5 or 2 tones

Eren Durmaz¹, Sami Emrah Gerekten²

¹ Bağımsız Araştırmacı, Müzisyen, Afyonkarahisar, Türkiye

² Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Türk Halk Müziği Bölümü, Afyonkarahisar, Türkiye.

ÖZ

Halk türküleri, kültürel aktarım, sosyalleşme ve kişilik gelişimine olan katkılarıyla uzun süredir müzik eğitiminde değerlendirilen olanaklardan biri olmuştur. Bu eğilim, son dönemde, çocuk müzik eğitimi alanında da artış göstermektedir. Halk türkülerinin çocuk müzik eğitiminin temel prensipleri doğrultusunda öğretim sürecinde özellikle çocukların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor hazırbulunuşluk seviyelerine uygun bir şekilde kullanılabilmesi için makam, usûl, ritmik kurulum ve sözel bağlamdaki içeriklerinin değerlendirilmesinin öğreticiye önemli ipuçları sunması mümkündür.

Bu araştırma repertuvarında yer alan 1,5-2 ses genişliğine sahip türküler örnekleminde halk türkülerinin çocuklara yönelik müzik eğitiminde kullanılabilirliğini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden biri olan belge analizi tekniği kullanılarak repertuvardaki türküler taranmış ve belirlenmiş ölçütlere göre uygun örnekler sıralanmıştır. Örneklem, ses aralığı, perde sayısı, ölçü sayısı, ritmik kurulum, usûl, makam ve sözlerinin somut işlemler dönemine uygunluğu gibi başlıklarda incelenmiştir. Araştırma türkülerin baskın şekilde 4/4 ve 12/8 ölçü sayılarıyla repertuvara kaydedildiğini fakat ritmik yapıların çok çeşitli ve önemli bir kısmının aksak yapıda olduğunu göstermiştir. Ayrıca türkülerin yoğunlukla Nevâ ve Çargâh makamında olduğu görülmüştür. Türkülerin sözleri incelendiğinde ise somut dönemdeki çocukların doğrudan ve rahatlıkla anlayabileceği türkü dörtlüklerinin %46,94'lük bir orana sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırma bulguları halk türkülerinin mevcut dokümanlar üzerinden çocuk müzik eğitiminde doğrudan kullanımının sevgi, özlem, dostluk, doğa ve sevinç gibi insan ilişkisi ve insan doğa teması barındıran değişkenler bakımından uygun olduğunu göstermektedir. Fakat dini içerik ve soyut içerik gibi işlem öncesine uygun olmayan temaların da bazı türkü dörtlüklerinde yer alması ayrıca şiddet, cinsellik, ölüm imgeleri gibi olumsuz örnek oluşturabilecek olguları içermesi nedeniyle çocuk müzik eğitiminde kullanmadan önce bazı önlemler almayı gerektirmektedir.

Anahtar kelimeler: müzik eğitimi, çocuk müzik eğitimi, halk türküleri, çocuk şarkıları, çocuk, şarkı

ABSTRACT

Folk songs have long been recognised as a valuable resource in music education, owing to their contribution to cultural transmission, socialisation and personal development. This trend has recently been gaining momentum in the field of children's music education as well. In line with the fundamental principles of children's music education, an assessment

Sami Emrah Gerekten — genc.sami.07@hotmail.com

Geliş tarihi/Received: 28.11.2025 — Kabul tarihi/Accepted: 01.07.2026 — Yayın tarihi/Published: 31.07.2026

'Halk Türkülerinin Çocuk Müzik Eğitiminde Kullanılması 1-3 Ses Aralıklı Türküler Örnekleme' şeklindeki ismiyle 24-26 Nisan 2025 tarihlerinde Konya'da düzenlenen '4. Uluslararası Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresi' isimli bilimsel toplantıda birinci yazar tarafından sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Telif hakkı © 2026 Yazar(lar). Açık erişimli bu makale, orijinal çalışmaya uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla, herhangi bir ortamda veya formatta sınırsız kullanım, dağıtım ve çoğaltmaya izin veren Creative Commons Attribution License (CC BY) altında dağıtılmıştır.

Copyright © 2026 The Author(s). This is an open access article distributed under the Creative Commons Attribution License (CC BY), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited.

of the content of folk songs -in terms of their maqam, usûl, rhythmic structure and lyrical context-may provide educators with valuable insights into how these songs can be used in the teaching process in a manner particularly suited to children's cognitive, affective and psychomotor readiness levels (Öztürk, 2022).

This study examines the suitability of folk songs selected from the repertoire which have a vocal range of 1.5 to 2 tones for use in music education for children. To this end, the songs in the repertoire were analyzed using document analysis, a qualitative research method, and suitable examples were identified based on predetermined criteria. The sample was analyzed under headings such as vocal range, number of notes, number of measures, rhythmic structure, meter and the suitability of the lyrics for the concrete operations stage. The study revealed that the folk songs were predominantly recorded in the repertoire with 4/4 and 12/8 time signatures, yet the rhythmic structures were highly varied, with a significant portion exhibiting an irregular structure. Additionally, it was observed that the folk songs were predominantly in the Nevâ and Çargâh maqams. An analysis of the folk song lyrics revealed that 46.94% of the verses are directly and easily understandable to children of this age group. The research findings indicate that, based on the available documents, the direct use of folk songs in children's music education is appropriate in terms of themes related to human relationships and the human-nature connection, such as love, longing, friendship, nature, and joy. However, the presence of themes unsuitable for early childhood education-such as religious and abstract content-in some folk song verses, as well as the inclusion of elements that could set negative examples, such as violence, sexuality, and images of death, necessitates the implementation of precautions.

Keywords: music education, music education for children, folk songs, child songs, child, song

1. GİRİŞ

Müzik eğitimi müzikal davranışın kazandırılması, değiştirilmesi ve geliştirilmesi süreci olarak tanımlanmaktadır (Uçan, 1997). Bireyin ve toplumun müzikal konulara duyarlılığını artırarak müzik okullarında ve derslerinde sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayan bir araç olarak işlev görür. Bu işlevin sonucunda bireyin çevresiyle kurduğu ilişkileri güçlendirmesi ve müzikal yaratıcılığını geliştirerek kültürel değerleri yorumlayabilmesi beklenir (Nart, 2024). Bu imkân sayesinde çocukların müzik yoluyla duygularını ifade etmelerine, dil becerilerini geliştirmelerine ve sosyal ilişkiler kurmalarına katkı sağlar (Aral vd., 2006). Bununla birlikte müzik eğitimi sayesinde çocuklar, başarı duygusunu tadar, yeni bakış açıları kazanır, kendilerine olan güven ve öz saygıları artar (Lazdauskas, 1996). "Çocuk şarkıları, ezgisel yapının ve söz bütünlüğünün çocuklara göre yazıldığı ve çocuklar için oluşturulmuş yapıtlar" olarak bilinir (Aydoğan, 2007, s. 7). Çocuk şarkıları kişiye kendini ifade etme şansı sunması bakımından da değerlidir (Say, 2005).

Müzik eğitiminde hedeflenen kazanımlar, hazırlanmış şarkılar aracılığıyla gerçekleştirilir (Mutlu Yıldız vd., 2019). Tekrar eden kelimeler ve melodiler, çocukların dili daha kolay öğrenmesini sağlar (Eren, 2006) ve çocuğun bilişsel becerilerinin gelişimine katkıda bulunur (Başer, 2004). Çocuk şarkıları, toplumsal kural ve değerleri, kültür ve geleneklerin çocuklara aktarılmasını sağlar (Işın, 2008). Halk şarkılarının kendi kültürel bağlamları içinde kültürü kuşaklar arasında aktarmak gibi işlevleri vardır (Akın, 2018; Karataş, 2014). Halklar toplumun her döneminde geleneklerini yansıtan şarkılar üretip kuşaktan kuşağa aktarmışlardır (Ibodovich, 2021). Bu 'yerli müzik' sayesinde bir yandan çocuklar, hem dilsel ve sosyal açıdan eğitilmekte (Weinberg, 1984), yanı sıra yerel tarihî olaylara ve atalarının yaşamlarına dair bilgileri bu şarkılardan alabildiğinden şarkılar, çocukların kimlik bilinci kazanmalarına destek olmaktadır (Kanu, 2025). Bu şarkıların 'tarih', 'çevre' ve 'gelenek' gibi temaları içermesi de onları çok yönlü bir eğitim kaynağına dönüştürebilmektedir (Ofei, 1974). Çocukların işitsel ve bilişsel gelişimini desteklemek amacıyla dünya genelindeki müzik eğitim programlarında halk şarkılarına¹ sıklıkla yer verildiği görülür. Bir halkın kendi resmi eğitim kurumlarında verdiği eğitimin kendi müziğinin temel unsurlarını barındırması ve hatta kendi müzik öğretim yöntemlerini kullanması son derece doğal ve işlevseldir. Bu nedenle, birçok ülkede halk, kendi halk şarkılarını müzik eğitimi süreçlerinde pedagojik araçlar olarak kullanır. Örneğin; Nijerya okullarında Afrika halk şarkıları, dil öğretimi, doğru davranışların aktarımı ve görgü konularında eğitimi pekiştirmek için öğretilmektedir (Kanu, 2025). Amerika da ise okullarda Amerikan müziği ve halk kültürünü örneklerinin aktarımında halk şarkısı derlemelerinden² yararlanmıştır (Watts, 2008). Orta Asya'da ise özellikle genel eğitim kurumlarındaki müzik kültürü derslerinde ve kitaplarında kendi halk şarkılarına oldukça geniş yer vermeleriyle bilinen Özbek Türkleri, vatan sevgisi, insanlık, çalışkanlık gibi değerleri bu şarkılar aracılığıyla çocuklara aktarmaktadırlar (Ibodovich, 2021). Dünyanın genelinde farklı

¹ Dünya halkları kendi geçmişlerinden aktarageldikleri şarkılarına halk şarkısı demişlerdir. Türkler ise kendi halk şarkılarına 'türkü' adını vermektedirler (Büyükyıldız, 2009, s. 134, aktaran Delen, 2012, s. 34; Emnalar, 1998, s. 243, Pelikoğlu, 2012, s. 18). Bu doğrultuda bağlam Anadolu türkülerini işaret ediyorsa 'türkü' olarak belirtilmiş fakat bu kavim/topluluk dışındaki toplulukların şarkıları bağlamı oluşturuyorsa 'şarkı' olarak belirtilmiştir.

² Günümüzde Amerikan çocuklarının müzik eğitiminde kullanılan repertuarın temeli Crawford'un bu çalışmalarına dayanmaktadır (Watts 2008).

yerlerdeki bu eğilime paralel olarak Türkiye'deki genel müzik eğitiminde de halk şarkılarından yararlanma yönünde artan bir eğilim vardır. Bu bağlamda halk türkülerinin bu eğitimde bir araç olarak nasıl kullanılabileceği hususu da her geçen gün daha çok tartışılmaktadır. Bazı araştırmaların (Köksal ve Çiftçi, 2020; Serin ve Sonsel, 2020) bulguları, müzik ders kitaplarındaki ve programlarındaki makamsal eser ve halk türkülerinin yıldan yıla değişmekle birlikte genelde belirli bir hacmi koruduğunu göstermektedir. Bu noktada, öncelikle, çocuk şarkılarının çocuğun gelişimsel özellikleri ve öğrenme süreçleri göz önüne alınarak belirlenmesinin önemi (Akkaş, 1993; Satır, 2009; Sun ve Seyrek, 1993; Wolf, 1994) karşımıza çıkar. Eğitim sürecinin kendisi kadar kritik olan bu husus çocuklarla kullanılacak müziklerin ve şarkıların seçimi ile ilgilidir ve yaşa uygun şarkının seçimi öğretmen sorumluluğundaki önemli kararlardan biridir (Campbell, 1991). Aynı zamanda çocuk şarkıları, insan ve nesnelerin biçim ve eylemlerine hayat verir ve soyut şeyleri somutlaştırır (Wang ve Liu, 2020). Çocuk müzik pedagojisi göz önüne alındığında seçilen şarkıların çocuğa uygun olması ve nota aralıklarının çocuğun gelişimsel yapısına uygunluğu önemlidir ve seçilen şarkı sözlerinin anlamlı, olumlu ve çocukların yaşlarına uygun olması beklenmektedir (Büyükbayram ve Pınar Tansever, 2020). Ayrıca çocuk şarkıları, çocukların yaş grubu ve ses genişliği dikkate alınarak kolay öğrenebilecekleri uygun makamlarda bestelenmeli ve çocukların rahat algılayabileceği ve akılda tutabileceği kolay usûller (Taylan, 2018) kullanılarak aktarılmalıdır. Okul öncesi çocuğun vokal yapısı göz önünde bulundurularak şarkıların ekseriyetle re-la, do1-do2(re2) ekseninde olması ve tercih edilmesi (Solak, 2019) gereken bir durumdur. Görüldüğü üzere çocukların müzik eğitiminde kullanılacak şarkıların belirli kriterlere uygun olması beklenmektedir bu doğrultuda kullanılacak halk türkülerinin de uygunlukları bakımından irdelenmesi gerekir.

1.1. İlgili Literatür

Halk türkülerinin çocuk müzik eğitiminde kullanılabilirliğine yönelik yerli literatür incelendiğinde, çalışmaların türkülerini daha çok 'değerler eğitimi' bağlamında irdediği görülmektedir. Literatürde ayrıca daha çok, Neşet Ertaş, Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel, Özay Gönlüm, Âşık Davut Sulari, Kul Himmet, Karacaoğlu ve Ozan Ezgini gibi ozan, aşık ve üstatların eserlerindeki sözlerin bu bağlamda incelendiği anlaşılmaktadır. Halk türkülerinin değerler eğitimi bakımından analiz edildiği bu güncel çalışmalarda (Arıcı ve Er, 2017; Bulut, 2019; Çiftçi ve İlhan, 2023; Turhan ve Kova, 2016) halk türkülerinin içeriğinin değerler eğitimi bağlamında müzik eğitime entegre edilmesi konusu ele alınmaktadır. İncelenen eserlerin de sevgi ve hoşgörü gibi temaları işlediği ayrıca sevgi, aşk, dostluk, kahramanlık gibi temaların birbiriyle doğru orantı gösterdiği ve birbirini destekler nitelikte olduğu vurgulanmaktadır. Çalışmalarda, bu etnopedagojik yaklaşımın Türk toplumunun ortak değerlerinin ve kültürel kimliğinin gelecek nesillere aktarımına katkı sağlayabileceği ve müzik eğitimine yeni başlayan çocukların çok yönlü gelişimlerine işlevsel bir boyut kazandırabileceği vurgulanmaktadır.

Halk türkülerinin çocuk müzik eğitime entegrasyonuna yönelik çalışmaların sayıca sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca literatürdeki çalışmalarda türkülerin müzik eğitiminde kullanılabilirliğinin daha çok belirli bir yöre ekseninde ele alındığı görülmektedir. Halk türkülerinin TRT repertuarındaki nota edisyonları üzerinden gerçekleştirilen bu çalışmalar, genelde 'müzikal ve edebi analiz' başlıkları taşımakta ve müzikal olarak ritmik yapı, usûl, ölçü sayısı, makam gibi faktörlere odaklanmaktadır. Edebi açıdan ise değerler eğitimi ve sözlerin çocuk müzik eğitime uygunluğu gibi değişkenler çerçevesinde halk türkülerinin müzik eğitiminde kullanılabilirliği yordanmaya çalışılmaktadır. Bu araştırmalarda (Bütün, 2021; Kahraman, 2023; Nart, 2019) makam, usûl, ses aralığı, sözlerin pedagojik anlamda çocuk müzik eğitime uygunluğu gibi değişkenler aracılığıyla hedeflenen amaca ulaşmak istenmiş fakat ilgili değişkenler aracılığıyla elde edilen verilerin analizinde daha çok Arel-Ezgi-Uzdilek makam ve usûl nazariyesi³ benimsenmiştir.

³ Arel-Ezgi-Uzdilek nazariyesi, Türk müziği makam sistemini 24 eşit olmayan aralığa bölünmüş bir ses sistemi üzerinden açıklayan bir teoridir. Bu yaklaşıma göre makam dizileri, temel olarak dörtlü ve beşli aralıkların birleşiminden oluşur ve sekizli ses alanı 24 koma gibi eşit olmayan mikro aralıklara ayrılarak perdeler tanımlanır. Bilindiği gibi, yaklaşık bin yıl boyunca bir sekizli içinde 17 farklı perde kullanan ses sistemi uygulanmış ancak zamanla bu sistem terk edilerek sekizliyi 24 aralığa bölen ses sistemi nazariyatı hâkim olmuştur. Buna rağmen, söz konusu nazariyat ile uygulama arasındaki farklılıklar tam olarak giderilememiştir. Ayrıca makam tarifleri, makamların yapısı ve hatta makam kavramının kendisi konusunda dahi tam bir görüş birliği sağlanamamıştır. Eskilerin makam, şu'be, avaze ve terkîb şeklindeki tasnifleri bir kenara bırakılmıştır. Makamların bir kısmında tarif ile icra arasında önemli farklılıklar bulunmakta, bazı tariflerin ise hatalı olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, usûllerimizin sistematik bir tasnifi yapılamamış; büyük usûllerin çoğunun yapısı ya yeterince açıklanmamış ya da yanlış açıklanmıştır (Tura, 1988). Aynı çerçeve de halk müziği repertuarının makam nazariyesiyle izahında, Avrupa armonik tonalite sistemini esas almak suretiyle yapılandırılmış ve "modern" olma iddiasındaki makam nazariyelerinin de yetersiz bir model oluşturdukları ileri sürülebilir. "Eski" oldukları düşünülen ve bu "eskilik"leri nedeniyle "işe yaramaz" olduklarına hükmedilen ezgi-merkezli nazari modellerin, repertuarda karşılaşılan çeşitli hareket tarzlarını mükemmel şekilde açıklayabilmeleri, meselenin aslında tamamıyla yaklaşım ve kavrayışla ilgili olduğunu göstermektedir (Öztürk, 2016).

Öte yandan halk türkülerinin çocuk müzik eğitiminde kullanılabilirliğinin irdelendiği çalışmaların sayıca azlığı Türkiye’de genel müzik eğitiminde halk müziğinden yeterince yararlanılmadığını da göstermektedir (Baykal, 2001: 186, 192; Üstün, 2022). Avcı, ilköğretim müzik dersi kitaplarında halk müziği öğelerine yer verilme durumunu araştırdığı çalışmasında (2019), bu öğelere yeterince ve doğru şekilde yer verilmediğini tespit etmiştir. Buna paralel olarak aynı yıl yapılan bir diğer çalışma da örneklemindeki 4272 türkünden toplam 151 türkünün müzik öğretim programlarındaki değerleri içerdiğini tespit etmiştir (Bulut, 2019).

Theerapan çocuk müzik öğretim etkinlikleri için şarkı bestelemenin çocukların bilişsel, duygusal ve fiziksel gelişimleriyle uyumlu müzikal unsurların dikkatli bir şekilde ele alınmasını gerektirdiğini vurgular (2025). Çocukların gelişim evrelerine uygun olarak seçilmiş kelimelerle karmaşık olmayan şarkılar bestelenmesi oldukça önemlidir (Bergonzi, 2011). Tam bu noktada, halk türkülerinin çocuk müzik eğitiminde kullanımının müzikal ve pedagojik boyutlarına ilişkin çalışmaların önemi artmaktadır. Başka bir deyişle, çocuk müzik eğitiminin yaş ve gelişim seviyelerine uygun olarak tasarlanması, sosyal etkileşimlerin ve şarkı sözlerinin sade, anlaşılır ve çocukların günlük yaşamlarında karşılaşılabileceği türden olması gibi temel prensipleri düşünmemizi gerektirir. Tam bu noktada halk türkülerinin de bu öğretim sürecinde kullanılabilirliğine etki eden müzikal ve pedagojik faktörlere ilişkin çok sayıda ve farklı değişkenin kullanıldığı araştırmaların sunabileceği katkılar oldukça önemlidir. Bu araştırmada, bu faktörler arasında yer alan perde sayısı, ölçü sayısı, ritmik kurulum, usûl, makam ve türkü sözlerinin somut dönem çocuk pedagojisine uygunluğu gibi değişkenler aracılığıyla halk türküleri incelenmiştir. Literatürdeki genel eğilimden farklı olarak Düzenler ve Nağmeler Nazariyesi (Öztürk, 2014, 2022) aracılığıyla gerçekleştirilen makam ve usûl analizi sonuçlarının, çok yönlü ve çok boyutlu bakış açıları elde edilmesini sağlayabileceği öngörülmüştür. Ayrıca mevcut çalışmalardan farklı olarak çocuğun ideal ses aralığı açısından, sadece 1,5-2 ses aralıklarına sahip halk türküleri örnekleme alınmış ve mevcut literatürde yer alan değerler eğitimi ve yöre eksenli çalışmaların bulgularına eklenilebilecek, etnopedagojik bağlamda çocuk müzik eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin kapsamlı ve tamamlayıcı yeni verilere ulaşmak amaçlanmıştır. Bu bağlamda araştırmanın ana sorusu ‘1,5-2 ses aralığındaki halk türkülerinin perde sayısı, ritmik yapısı, ölçü sayısı, usûl özellikleri, makam analizi ve sözel içerikleri bakımından çocuk müzik eğitiminde kullanılma potansiyeli nedir?’ olarak belirlenmiştir. Alt araştırma soruları ise şu şekilde sıralanmıştır:

1,5-2 ses aralığındaki halk türkülerinin;

1. Perde sayılarına ve aralıklarına ilişkin veriler eğitimde kullanılma potansiyeline ilişkin hangi ipuçlarını vermektedir?
2. Ritmik yapıların çeşitliliği incelendiğinde bu türkülerin çocukların ritim algısının geliştirilmesindeki işlevselliği nasıldır?
3. Türkülerin ölçü sayıları incelendiğinde öğretim sürecine uygunluk bakımından hangi özellikler ortaya çıkmaktadır?
4. Türküler usûl özellikleri bakımından değerlendirildiğinde çocuk müzik eğitiminde kullanılabilmesi bakımından hangi görünümü sergilemektedir?
5. Türkülerin makamsal analiz sonuçları incelendiğinde halk türkülerinde öne çıkan makam/terkîblerin dağılımı hangi ipuçlarını vermektedir?
6. Türkülerin sözel içerikleriyle dil, tema ve anlatım özellikleri çocuk müzik pedagojisine uygunlukları bakımından hangi karakteristiklere sahiptir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel bir araştırmadır. Veri toplama yöntemlerinden doküman analizi aracılığıyla veriler toplanmıştır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Corbin ve Strauss, 2008). Araştırmanın dokümanı, TRT Türk Halk Müziği Müzik Dairesi Başkanlığı nota koleksiyonunda yer alan türkülerdir. Araştırmada ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Ölçüt örnekleme, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Marshall ve Rossman, 2014). Örnekleme bu repertuvarda yer alan 1,5-2 ses genliğine sahip türkülerden oluşturulmuştur. Örnekleme türkülerinin 1,5-2 ses genliğine sahip olanlardan seçilmesinin nedeni, çocuğun ses gelişimini tamamlamamış

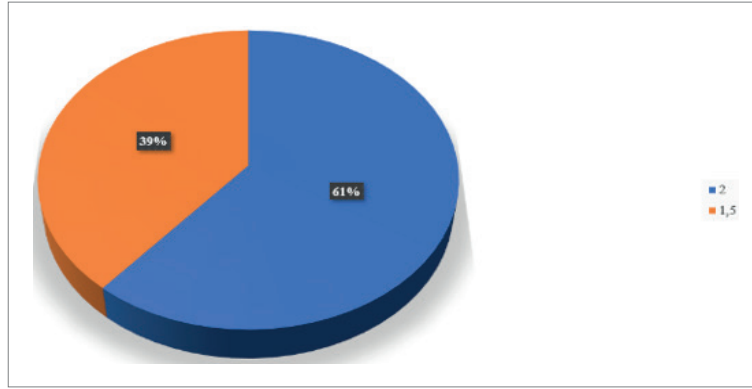
olması ve bu nedenle 6, 7 ve 8 gibi geniş aralıktaki sesleri sağlıklı bir şekilde seslendirememesidir (Dinçer, 2000).

Tablo 1

Örneklem türkülerine dair bilgiler

Sıra Numarası	Türkü Adı	Repertuvar Numarası	Erişim Linki
1	Ayvandan İniyorum	4750	https://www.repertukul.com/AYVANDAN-INIYORUM-4750
2	Çekmecemin Kilidi	549	https://www.repertukul.com/CEKMECEMIN-KILIDI-549
3	Değirmen Yan Ağacı	3912	https://www.repertukul.com/DEGIRMEN-YAN-AGACI-3912
4	Dere Kenarında	1189	https://www.repertukul.com/DERE-KENARINDA-TUZAK-KURDULAR-1189
5	Elma Tekerlendi Yar	641	https://www.repertukul.com/ELMA-TEKERLENDI-YAR-641
6	Evlerinin Önleri Sarı Karınca	143	https://www.repertukul.com/EVLERININ-ONLERI-SARI-KARINCA-143
7	Garefilim Ek Beni	5117	https://www.repertukul.com/GAREFILIM-EK-BENI-5117
8	Gel Beri Yar	1606	https://www.repertukul.com/GEL-BERI-YAR-GEL-BERI-1606
9	İstanbul'a İsmarladım Fesimi	1167	https://www.repertukul.com/ISTANBUL-A-ISMARLADIM-FESIMI-1167
10	Kemerim Yar Küpem Yar	4680	https://www.repertukul.com/KEMERIM-YAR-KUPEM-YAR-4680
11	Kına Alim Ben Sene	2095	https://www.repertukul.com/KINA-ALIM-BEN-SENE-2095
12	Kız Neredeydin Neredeydin	2199	https://www.repertukul.com/KIZ-NEREDEYDIN-NEREDEYDIN-2199
13	Köprü'nün Altı Diken	1225	https://www.repertukul.com/KOPRUNUN-ALTI-DIKEN-1225
14	Ne Durursun Oralarda	1929	https://www.repertukul.com/NE-DURURSUN-ORALARDA-1929
15	Siverek Yaş Üzümlü	1843	https://www.repertukul.com/SIVEREK-YAS-UZUMU-1843
16	Şak Şak Öter Kemerim	3667	https://www.repertukul.com/SAK-SAK-OTER-KEMERIM-3667
17	Yıkırganın Armudu	1933	https://www.repertukul.com/YIKIRGA-NIN-ARMUDU-1933
18	Yılan Akar Gamışa	1219	https://www.repertukul.com/YILAN-AKAR-KAMISA-1219

Aşağıda örneklem türkülerinin ses aralıklarına dair Şekil 1 incelendiğinde 1,5-2 ses aralığına sahip türkülerin yarısından fazlasının iki ses aralığına sahip olduğu görülmüştür.

Şekil 1*Örneklem türkülerinin ses aralıkları*

Şekil 1, bu aralıkların dağılımlarını göstermektedir. Türkülerin ses aralıkları incelendiğinde 11 türkünün %61'lik bir oranla 2 ses aralığına sahip olduğu görülmüştür. 1,5 ses aralığına sahip türküler ise %39'luk bir orana sahiptir.

2.2. Veri Toplama Süreci ve Aracı

Araştırmada 1,5-2 ses aralığına sahip türküler belirlenerek TRT Türk Halk Müziği Repertuarı taranmış ve çalışmaya dâhil edilecek türküler sıralanmıştır. Örneklem türkülerinin betimsel analiz sürecine tabi tutulması için veri toplama ve analiz sürecinde kullanılmak üzere araştırmacılar tarafından hazırlanan ve dört eksenle yapılandırılmış bir form kullanılmıştır. Bu formda her türkü için sıra numarası verilmiş ve repertuar bilgileri kaydedilmiştir. Müzikal verilerde örneklem türkülerinin ses aralığı belirlenerek perde sayısı hesaplanmıştır. Türkülerin ölçü sayıları tespit edilmiş ve ritmik yapıları analiz edilerek örneklem türkülerinin usûlleri ardından makamsal içeriği tespit edilmiştir. Tematik verilerde örneklem türkülerinin içerdiği temalar tespit edilmiş ve türkü sözleri somut işlem dönemindeki çocukların gelişim özellikleri dikkate alınarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak düzenlenmiş ve türküler müzikal, tematik ve bilişsel açıdan sınıflandırılarak karşılaştırılabilir hale getirilmiştir. Formdaki bu başlıkların belirlenmesinde ise literatürdeki çalışmalarda (Başalan, 2019; Demirel ve Terzioğlu 2023; Evsen 2018; Kahraman 2023) maddelerden⁴ yararlanılmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde üç farklı analiz yöntemi tercih edilmiştir. Örneklemde yer alan türkülerin ses aralığı, perde sayısı, ritmik kurulum, ölçü sayısı, usûl yapısı, makam tablosunun belirlenmesinde betimsel analiz tercih edilmiştir. Betimsel analiz, önceden belirlenmiş bir çerçeveye bağlı olarak verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması, tanımlanan bulguların yorumlanması adımlarını içeren bir analiz yaklaşımı olarak tanımlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Türkülerin usûlleri ile makamlarının belirlenmesinde ise Öztürk'ün (2014, 2022) Düzenler ve Nağmeler Nazariyesi adı verilen makam ve usûl nazariyesi analiz modeli benimsenmiştir. Bu model makamsal ezgilerin derinlemesine müziksel analizini içerirken analiz sonucunda elde edilen bulguların 'makam kavramı' perspektifinden yorumlanmasını ve kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini amaçlamaktadır (Öztürk, 2014). Bu modelde, dörtlü, beşli, yeden, güçlü, durak ve dizi, mod, tonalite gibi batılı terminolojiler yerine seyir temelinde agâz, seyir ve karar karakteristikleriyle tariflenen makam ve terkîp tanımlarından yararlanılır.

⁴ 'Perde sayısı' ve 'ritmik kurulum' değişkenleri makalede veri derinliği ve çeşitliliğini sağlamak amacıyla araştırmacılarca eklenmiştir.

Tablo 2

Eser Analiz Örnekleri (Aydın ve Sağer, 2023; Gündoğdu ve Ayyıldız, 2025; Güray ve Karadeniz, 2019; Öztürk, 2014, s.279)

1. Katman

2. Katman

sağı ma_ so lu ma_ yas tık ge ti_ rin_

SA_ Ğ LA_ N MA_ Z YA RA_ BE N DE_

Tablo 2’de farklı makamsal ezgi kesitlerinin analizine ilişkin örnekler sunulmuştur. Örneklemimizdeki türkülerin makam analizine öncelikle agâz⁵, seyir⁶ ve karar perdeleri⁷ ve seyir özellikleri belirlenerek başlanmış ardından bilinen makam tariflerine uygunluklarına göre sınıflamaları yapılmıştır. Araştırmada örneklemdeki türkülerin sözlerinin uygunluk durumu analiz edilirken ise içerik analizi tercih edilmiştir. İçerik analizinde araştırma problemi ve soruların belirlenmesi, veri toplama, verilerin kodlanması, verilerin analizi adımları gerçekleşir (Alanka, 2024). Bu bağlamda örneklemdeki türkülerin sözleri çocuğun gelişimsel özellikleri ve öğrenme süreçleri göz önüne alınarak incelenmiş bu doğrultuda soyut öğeler ve çocuğun gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek şiddet, cinsellik ve ölüm imgeleri gibi kategoriler ‘olumsuz’ olarak kodlanmıştır. Çocukların somut dönemde oldukları düşünüldüğünde somut öğeler içeren türküler ve çocuğun gelişimini olumlu yönde etkileyebilecek sevgi, dostluk, özlem gibi kategoriler ‘olumlu’ olarak kodlanmıştır. Olumlu olarak kodlanan kategoriler ‘insan ilişkisi’, ‘insan ve doğa’ ilişkisi olarak temalandırılırken olumsuz kategoriler ise ‘işlem öncesi döneme uygun olmama’ ve ‘olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar’ şeklinde temalandırılmıştır.

2.4. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Belgelerin analizinde işbirlikli kodlama tercih edilmiştir. Makam ve usûl tespitinde ise ilgili analiz modelinde uzmanlığa sahip profesör kadrosunda çalışan/çalışmış iki akademisyenin görüşlerine başvurulmuştur. Türkü sözlerinin pedagojik içerikleri bağlamında kodlanmasında işbirlikli kodlama ve uzman kontrolü sağlanmıştır.

⁵ Agâz, makamsal ezgi çekirdeğinin geleneksel perde dizgesi ve perde düzeni içindeki makamsal yerleşimine ses verme (âgâze) hareketine başlangıç teşkil eden “işlevsel merkezi” ve makamın “nazari” açıdan merkezleştiği “ilk perde”dir (Öztürk 2014).

⁶ Seyir, âgâz ve karar açısından iki merkez “arasındaki” hareketi tanımlar. Seyir, esas itibarıyla; bir merkezden kalkıp aynı merkeze geri dönme veya iki farklı makamsal merkez arasında hareket etme şeklinde gerçekleşir (Öztürk 2014).

⁷ Karar perdesi, bir eserin bitişindeki son sesi (karar perdesi) ve sonlanışı (karar ediş tarzı) ifade etmesiyle ilgilidir (Öztürk 2014).

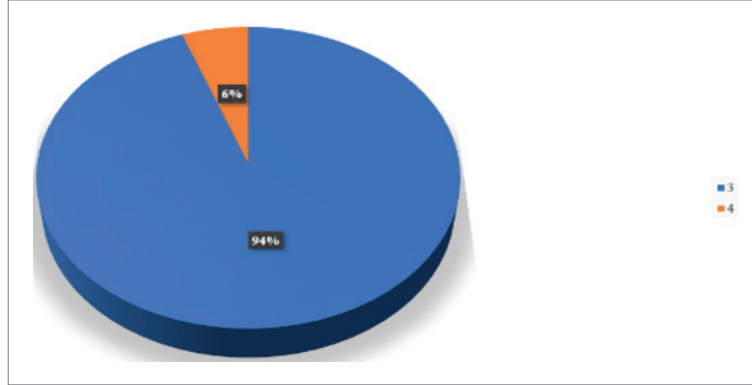
3. BULGULAR

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada 1,5-2 ses aralığına sahip 18 türkünün perde sayıları⁸ oldukça çeşitlilik göstermektedir ve perde sayısı aralığı 3-4 arasındadır.

Şekil 2

Örnekleme ilişkin perde sayısı dağılımları

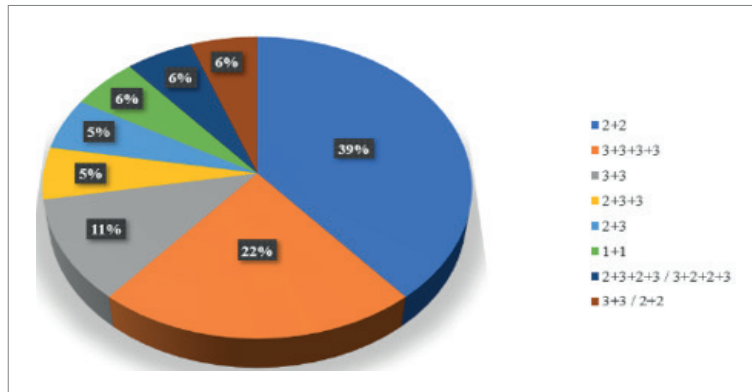
Yukarıda Şekil 2'de, örnekleme ilişkin perde sayısı dağılımlarının grafiği verilmiştir. Bu doğrultuda 1,5-2 ses aralığına sahip 18 türkünün perde sayıları incelendiğinde örneklemin büyük çoğunluğunu (%94) 3 perde sayısına sahip türkülerden oluştuğu tespit edilmiştir. Dört perde sayısına sahip türkü ise toplam bir tanedir ve örneklem içindeki yüzdesi oldukça sınırlıdır.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada 1,5-2 ses aralığına sahip 18 türkünün ritmik kurulumları incelendiğinde, en sık karşılaşılan ritmik kurulumun %39'luk bir değerle '2+2' olduğu ve bunu %22'lik bir yüzde ile tespit edilen '3+3+3+3' ritmik kurulumunun izlediği belirlenmiştir.

Şekil 3

Örnekleme ilişkin ritmik kurulum dağılımları

Örnekleme ilişkin ritmik kurulum dağılımlarına dair grafik Şekil 3'te verilmiştir. Araştırmada incelenen 1,5-2 ses aralığına sahip 18 türkünün ritmik kurulumları analiz edildiğinde, yaygın ritmik yapıların sırasıyla %39 oranında '2+2' ve %22 oranında '3+3+3+3' olduğu tespit edilmiştir. 2 türkünün %11'lik bir oranla '3+3' ritmik kurulumuna sahip olduğu görülmüştür. Türkülerin %6'lık kısmı '1+1', '2+3+2+3/3+2+2+3', '3+3/2+2' ve %5'lik, bir bölümü ise '2+3+3' ve '2+3' ritmik kurulumlarına sahiptir. Ayrıca, türkülerin '2+3+2+3 / 3+2+2+3' ve '3+3/2+2' gibi birden fazla ritmik kurulumun bir arada bulunduğu karma ritimli yapıları da barındırdığı gözlemlenmiştir.

⁸ Örneklemedeki türküler 1,5-2 ses aralıklarına sahip olsa da seslendirdikleri perdeler toplam sayı bakımından değişiklik göstermektedir.

Tablo 3

Örnekleme türküleri ve ritmik yapılarına ilişkin görsel kesitler

		
Kemerim Yâr Küpem Yâr (Rep. No: 4680) (2+2)*	Ayvandan İniyorum (Rep. No: 4750) (3+3+3+3)	Kına Alım Ben Sene (Rep. No: 2095) (3+3)
		
Elma Tekerlendi Yâr (Rep. No: 641) (2+3+3)	Evlerinin Önleri Sarı Karınca (Rep. No: 143) (2+3)	Gel Beri Yar (Rep. No: 1606) (3+3+3+3)
		
İstanbul'a İsmarladım Fesimi (Rep. No: 1167) (1+1)	Siverek Yaş Üzümlü (Rep. No: 1843) (2+3+2+3 / 3+2+2+3)	Şak Şak Öter Kemerim (Rep. No: 3667) (3+3/ 2+2)

*Ritmik kurulumlar parantez içlerinde belirtilmiştir.

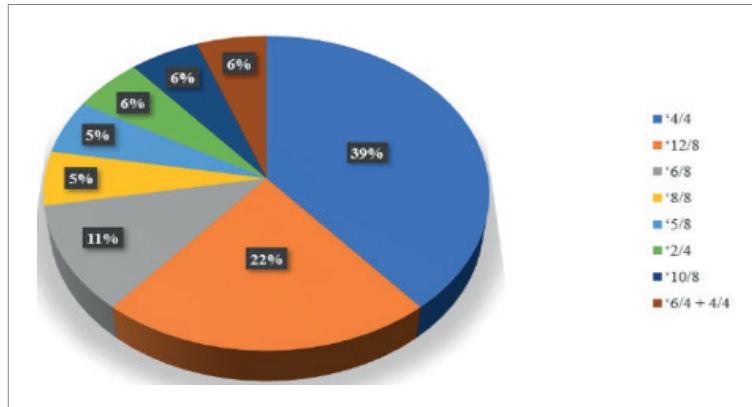
Tablo 3'te bu araştırmada incelenen 1,5-2 ses aralığına sahip 18 halk türküsünde tespit edilen farklı ritmik kurulumlara ait nota örneklerinden kesitleri ve bu kurulumların yapısal analizleri sunulmaktadır. Her bir türküye ait nota örnekleri, türkünün repertuar numarası ve ölçü kalıplarıyla birlikte sunulmuştur. Türk Halk Müziği'nin ritmik yapısında yer alan basit, aksak ve karma ritimli yapılara dair çeşitlilik ortaya konmaktadır. Örneğin Kemerim Yâr Küpem Yâr türküsünde '2+2' gibi nispeten dar bir ritim kalıbı görülürken Elma Tekerlendi Yâr türküsünde '2+3+3' gibi aksak bir ritim kalıbı ve Siverek Yaş Üzümlü türküsünde ise '2+3+2+3/3+2+2+3' gibi karma ritimli yapıların varlığı dikkati çekmektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada örneklemin ölçü sayıları incelendiğinde en sık karşılaşılan ölçü sayısının %39'luk bir oranla 4/4'lük ölçü sayısı olduğu ve bunu %22'lik bir yüzdeyle 12/8'lik ölçü sayısının takip ettiği tespit edilmiştir. Aşağıda Şekil 4, örnekleme ilişkin ölçü sayısı dağılımlarına dair grafiği sunmaktadır.

Şekil 4

Örnekleme ilişkin ölçü sayısı dağılımları

Örneklemin %39'unu meydana getiren yedi türküde 4/4'lük ölçü sayısının baskın olduğu görülmüştür. Bu türküler, %22'lik bir orana sahip dört türküde rastlanan 12/8'lik ölçü sayısı takip etmektedir. Geriye kalan '6/8', '8/8', '5/8', '2/4', '10/8' ve '6/4 + 4/4' gibi farklı ölçü sayılarına sahip toplam beş türkü ise örnekleme içinde daha sınırlı bir yüzdeye sahiptir. Bu dağılım, örnekleme türkülerinde basit dört zamanlı ve aksak 12

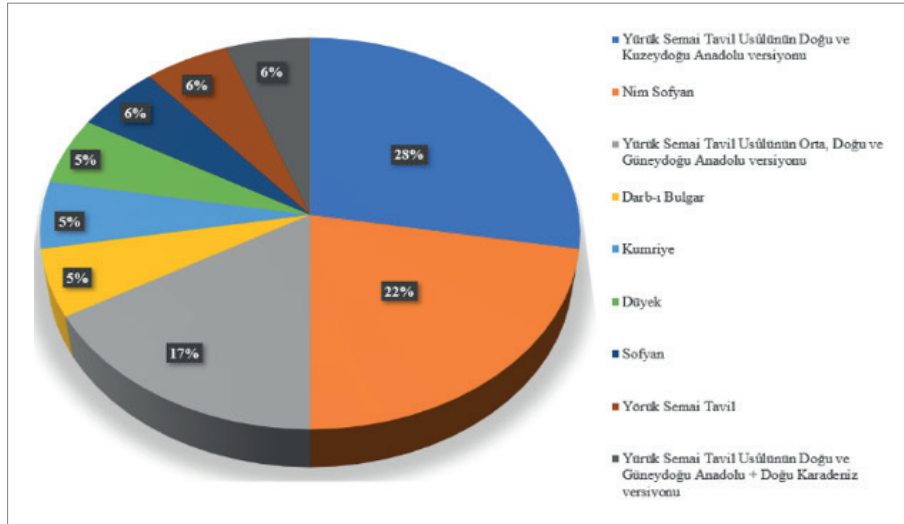
zamanlı ölçülerin tercih edildiğini, aksak ve karma ritimli ölçülerin daha sınırlı bir kullanıma sahip olduğunu göstermektedir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada örneklemin usûl yapıları incelendiğinde en yaygın usûlün %23,81'lik bir oranla Yürük Semai Tavis usûlünün Doğu ve Kuzeydoğu Anadolu versiyonu olduğu görülmüştür.

Şekil 5

Örnekleme ilişkin usûl dağılımları

Yukarıda Şekil 5'te görüldüğü üzere, araştırmaya dahil edilen 1,5-2 ses aralığına sahip 18 halk türküsünün usûlleri incelendiğinde, en yaygın usûlün %28'lik bir oranla Yürük Semai Tavis usûlünün Doğu ve Kuzeydoğu Anadolu⁹ versiyonuna ait olduğu görülmektedir. Bunu, %22'lik bir oranla Nim Sofyan¹⁰ usûlü takip etmektedir. Yürük Semai Tavis usûlünün Orta, Doğu ve Güneydoğu Anadolu versiyonlarına sahip türkülerin örneklemedeki oranı ise %17 olarak belirlenmiştir. Diğer usûller olan Darb-ı Bulgar¹¹, Kumriye¹² ve Düyek⁸ Sofyan⁷, Yörük Semai Tavis⁶, Yürük Semai Tavis usûlünün Doğu ve Güneydoğu Anadolu+Doğu Karadeniz¹³ versiyonlarının her birinin örneklemede %6'lık bir paya sahip olduğu görülmüştür.

⁹ Oluşumu bakımından sebep veya veted bileşenli olarak iki tipte görülür (Öztürk, 2022).

¹⁰ Sûfilere mahsus (Sûfiyane) anlamında Sofyan adıyla anılan bu usûl ve türevleri 'sebeb' figürünün 'hafif' ve 'sakil' bileşenleriyle şekillenmiştir. Dörtlük birimle yazıldığında orta ve ağır mertebeleri, sekizlik birimde ise 'yürük' mertebeyi belirtir. Mertebelerine göre Sofyan usûlü 4:4, Ağır Sofyan 4:2, ve Yürük Sofyan ise 4:8 olarak gösterilir (Öztürk, 2022).

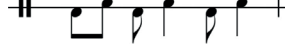
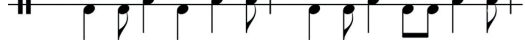
¹¹ Sebeb, fasılasuğra, ve veted veya fasılakübra ve fasılasuğra bileşenlerinden oluşur. Ağır, orta ve yürük kategorileriyle halk müziğinde büyük bir çeşitlilik gösterir (Öztürk, 2022).

¹² Temelde sekizlik birimle yazılır. Nadiren dörtlük birimle yazılmalarını gerektiren yavaş tempolar söz konusu olur ve bu tür örnekler usûl adının önüne getirilen 'ağır' sıfatıyla belirtilir ve burada temel bir ayırım yapılarak usûlün vetedmecmu bileşenini içeren örneği 'Kumriye', vetedmecmu bileşenli olanı ise 'Süreyya' veya 'Türk Aksağı' olarak anılmıştır (Öztürk, 2022).

¹³ Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaygın olmakla birlikte nadiren Trakya'da da görülmektedir. Tipik olarak sebep ve veted veya fasılakübra karmalarından oluşur (Öztürk, 2022).

Tablo 4

Örnekleme türkülerine ilişkin görsel kesitler ve usûl şemaları

Eser Adı, Repertuar Numarası	Nota Görsellerinden Kesitler	Usûl Şeması
Ayvandan İniyorum (Rep. No: 4750)		 (Yürük Semai Taviil usûlü Doğu ve Kuzeydoğu Anadolu versiyonu)
Ne Durursun Oralarda (Rep. No: 1929)		 (Sofyan)
Evlerinin Önleri Sarı Karınca (Rep. No: 143)		 (Kumriye)
Elma Tekerlendi Yar, (Rep. No:641)		 (Darb-ı Bulgar)
Kemerim Yar Küpem Yar, Rep. No:862		 (Düyek)
Kız Neredeydin Neredeydin, Rep. No:2199		 (Sofyan)
Köprünün Altı Diken, Rep. No:1225		 (Yürük Semai Taviil)
Siverek Yaş Üzümlü, Rep. No:1843		 (Aksak Semai Usûlü Doğu ve Güneydoğu Anadolu + Doğu Karadeniz versiyonu)
Değirmen Yan Ağacı, Rep. No:3912		 (Müsemmen Usûlü Orta, Doğu ve Güneydoğu Anadolu versiyonu)

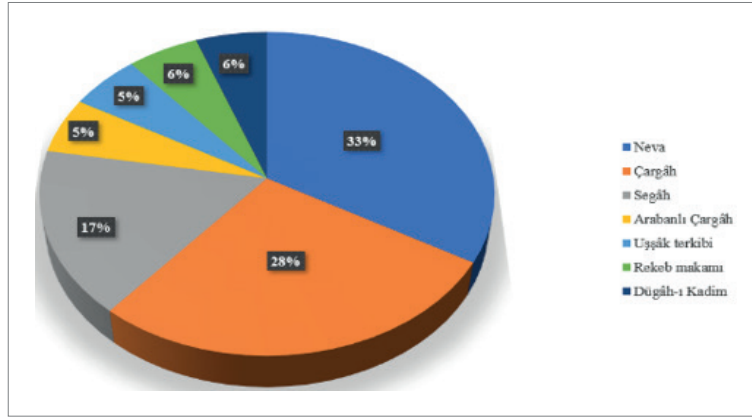
Tablo 4'te örnekleme türkülerine ilişkin görsel kesitler ve usûl yapıları verilmiştir. İncelenen türkülerine ait nota kesitleriyle birlikte bu eserlerde kullanılan usûl türleri gösterilmektedir. Aksak Semai ve Müsemmen usûlünün Orta, Doğu, Güneydoğu Anadolu+Doğu Karadeniz versiyonları gibi karma ritmik yapı karakteristiği gösteren eserlerin de varlığı dikkat çekicidir.

3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Örneklemedeki türküler makamsal açıdan analiz edildiğinde %33'lük bir oranla Nevâ¹⁴ ve %28'lik bir oranla Çargâh¹⁵ makam karakteristiğini taşıdıkları görülmektedir. Bunu %17'lik bir oranla Segâh¹⁶ makamı takip etmektedir. Rekeb¹⁷ ve Dügâh-ı Kâdim¹⁸ makamı %6, Arabanlı Çargâh¹⁹ ve Uşşâk²⁰ terkibinin²¹ ise örneklemede %5'lik bir paya sahip olduğu görülmüştür. Aşağıda Şekil 6'da örnekleme ilişkin makam dağılımlarına dair grafik verilmiştir.

Şekil 6

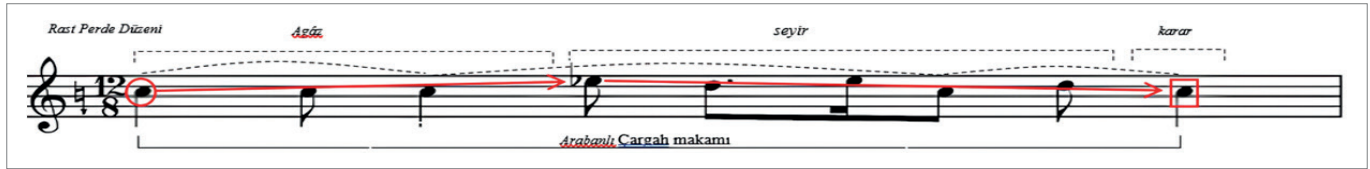
Örnekleme ilişkin makam dağılımları

Bu dağılım, incelenen türkülerin Nevâ ve Çargâh makamlarında yoğunlaştığını dolayısıyla örneklemedeki makam çeşitliliğinin oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir.

Şekil 7

Arabanlı Çargâh Makamında Ayvandan İniyorum Türküsü

Yukarıda Şekil 7'de görüldüğü üzere örneklemedeki farklı makamlardaki bazı türkülerin makamsal analizleri verilmiştir. Ayvandan İniyorum isimli eser, Arabanlı Çargâh makam karakteristiğine sahiptir. Melodinin çargâh perdesiyle âgaz ettiği, seyirde araban perdesi yüzünden çargâh nağmesi yaparak çargâh perdesinde karara vardığı görülmektedir.

¹⁴ Nevâ Makamı: Evc perdesiyle âgaz edip seyirde neva nağmelerini işleyerek çargah ve segâh perdesinden düğâh perdesine dönerek karara gelir. Abdülbâkî Nâsır Dede, (1794/2006) ss. 36-37, aktaran (Tura, 2006).

¹⁵ Çargah Makamı: Çargâh perdesiyle âgaz edip seyirde acem, gerdaniye ve muhayyer perdelerini işleyerek çargah perdesinde karar eder. Abdülbâkî Nâsır Dede, (1794/2006) ss. 36-37, aktaran (Tura, 2006).

¹⁶ Segâh Makamı: Segâh perdesiyle âgaz edip seyirde neva nağmelerini işleyerek segâh perdesinde karar eder. Abdülbâkî Nâsır Dede, (1794/2006) ss. 36, aktaran (Tura, 2006).

¹⁷ Rekeb Terkibi: Çargah perdesiyle âgaz edip seyirde uşşâk nağmelerini işleyerek düğâhta karar eder. (Öztürk, 2022).

¹⁸ Dügâh-ı Kâdim Makamı: Dügâh perdesiyle âgaz edip seyirde neva nağmelerini işleyerek düğâh perdesinde karar eder. Abdülbâkî Nâsır Dede, (1794/2006) ss. 53-54, aktaran (Tura, 2006).

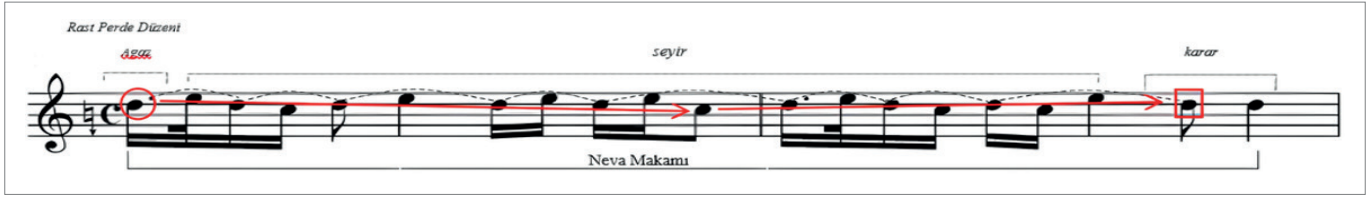
¹⁹ Arabanlı Çargâh Makamı: Çargah perdesiyle âgaz edip seyirde araban nağmesini işleyerek çargah perdesinde karar eder. Abdülbâkî Nâsır Dede, (1794/2006) ss. 36-37, aktaran (Tura, 2006).

²⁰ Uşşâk Terkibi: Neva perdesiyle âgaz edip seyirde çargah ve segâh nağmesini işleyip düğâh perdesinde karar verir. Abdülbâkî Nâsır Dede, (1794/2006) ss. 39, aktaran (Tura, 2006).

²¹ Terkib: Farklı makamların birleştirilmeleri, karıştırılmaları ve katıştırılmaları yoluyla elde edilen, karışım ve bileşim halindeki nağmelerdir. (Öztürk, 2022).

Şekil 8

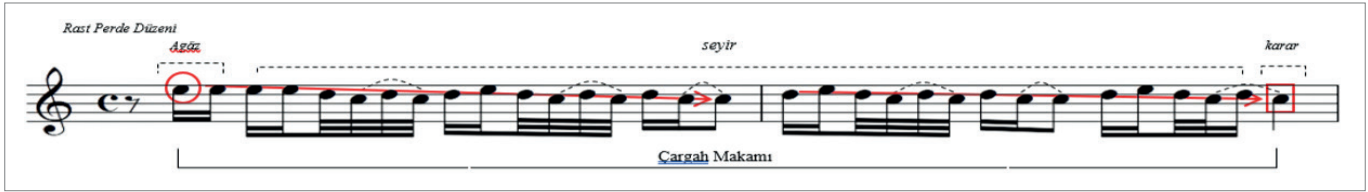
Nevâ Makamında Değirmen Yan Ağacı Türküsü

Şekil 8'de görüldüğü üzere Değirmen Yan Ağacı isimli eser, Nevâ makamı karakteristiğine sahiptir. Melodi neva perdesiyle agâz ederek seyirde çargâh nağmesi yaparak neva perdesiyle karara varmıştır.

Şekil 9

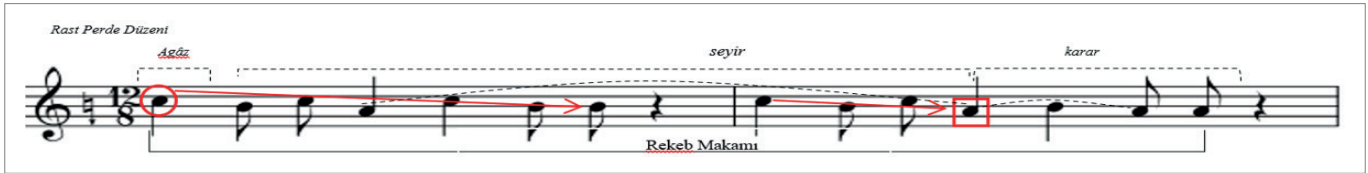
Çargâh Makamında Dere Kenarında Türküsü

Şekil 9'da Çargâh makamındaki Dere Kenarında türküsünün makamsal analizi verilmiştir. Türkü hüseyini perdesiyle agâz ederek seyirde çargâh nağmelerini sık sık vurgulayarak yine çargâh perdesiyle karara varmıştır. Bu sebeple türkü tipik bir Çargâh nağmesidir.

Şekil 10

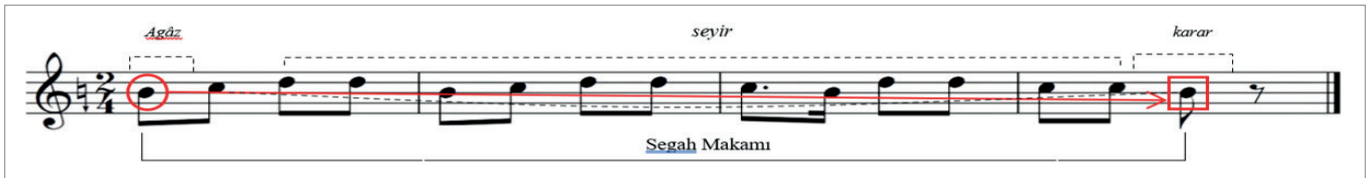
Rekeb Makamında Gel Beri Yâr Türküsü

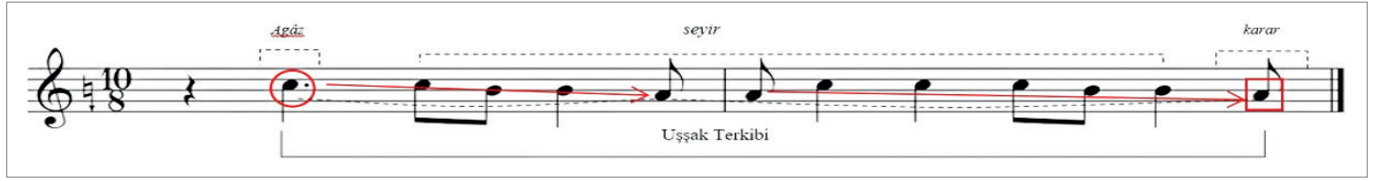
Şekil 10'da Rekeb makamına ait Gel Beri Yâr türküsünün makamsal analizi verilmiştir. İlgili türkü çargâh perdesiyle agâz ederek seyirde çargâh nağmelerini işleyerek düğâh perdesinde karara varmıştır. Bu sebeple türkü Rekeb makamı karakteristiğindedir.

Şekil 11

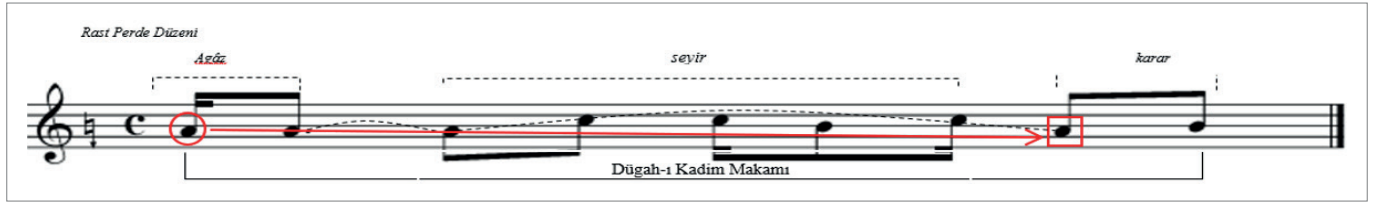
Segah Makamında İstanbul'a İsmarladım Fesimi Türküsü

Şekil 11'de Segah makamına ait İstanbul'a İsmarladım Fesimi türküsünün makamsal analizi verilmiştir. Türkü segâh perdesiyle agâz ederek seyirde nevâ nağmelerini işleyerek segâh perdesinde karara varmıştır. Bu sebeple türkü Segah makamındadır.

Şekil 12*Uşşak Terkibinde Siverek Yaş Üzümlü Türküsü*

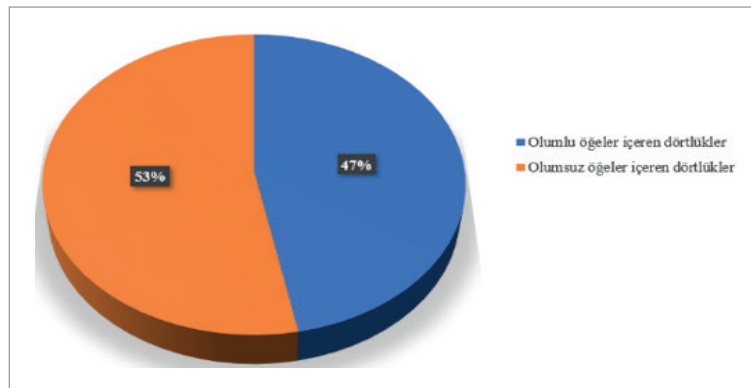
Şekil 12’de Uşşak terkibinde Siverek Yaş Ağacı türküsünün makamsal analizi verilmiştir. Siverek Yaş Üzümlü isimli türkü çargâh perdesiyle agâz ederek seyirde Dügâh nağmelerini işleyerek yine dügâh perdesinde karara varmıştır. Bu sebeple türkü Uşşak terkibi karakteristiğindedir.

Şekil 13*Dügah-ı Kadim Makamında Yılan Akar Gamişa Türküsü*

Şekil 13’te analizi gösterilen Dügah-ı Kadim makamındaki Yılan Akar Gamişa isimli türkü dügâh perdesiyle agâz ederek seyirde dügâh nağmelerini işleyerek yine dügâh perdesinde karara varmıştır.

3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda örneklemdeki türkülerin olumlu ve olumsuz öğeler içeren dörtlüklerine ilişkin sayısal bulgular verilmiştir. Türkü metinleri çocuk müzik pedagojisi bağlamında çocuğun gelişimsel özellikleri ve öğrenme süreçleri değerlendirilerek ‘olumlu’ ve ‘olumsuz’ şeklinde kodlanmıştır.

Şekil 14*Olumlu ve olumsuz öğeler içeren türkü dörtlüklerinin dağılımları*

Şekil 14’te görüldüğü üzere türkülerdeki dörtlükler olumlu ve olumsuz öğeler bakımından incelendiğinde, toplam 49 dörtlüğün 23 tanesinde (%47) olumlu öğeler yer aldığı saptanmıştır. Geri kalan kısımda (%53.06) ise olumsuz öğelerin yer aldığı belirlenmiştir. İncelenen türkülerdeki dörtlüklerde olumsuz içerikler, olumlu içeriklere göre daha baskındır.

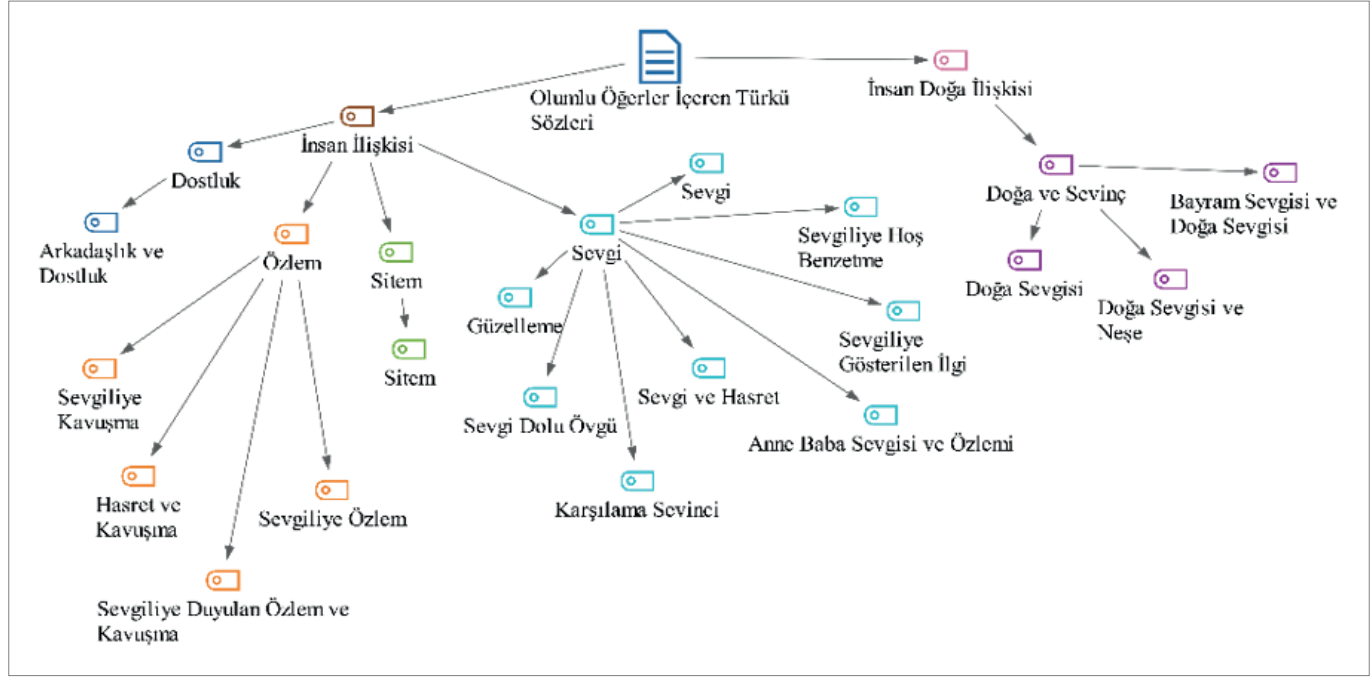
3.7. Sözleri pedagojik açıdan olumlu ve kullanılabilir içerikler taşıyan türkülere ilişkin bulgular

Örneklemde yer alan türküler, çocuk müzik eğitimine kullanılabilirliğine uygunluk ve çocuk pedagojisi bağlamında değerlendirildiğinde olumlu duygu ve değer aktarımına katkı sağlayan öğeler barındırmaktadır. Olumlu öğeler barındıran dörtlüklerin sayısı 23’tür. Bu sayı örneklemde yer alan türkülerin sahip olduğu dörtlüklerin toplam sayısı içinde yüzde %47’lik bir orana tekabül etmektedir. Olumlu öğeler daha çok ‘sevgi,

sitem, özlem, dostluk, doğa ve sevinç' şeklinde kodlanmış ve bu kodlar insan ilişkisi ve insan-doğa ilişkisi şeklinde iki kategori halinde sunulmuştur.

Şekil 15

Olumlu öğeler içeren dörtlüklerin kod hiyerarşisi

Yukarıda Şekil 15'te verilen kod hiyerarşi tablosunda halk türkülerinde yer alan olumlu içerikli dörtlüklerin tematik dağılımı görülmektedir. Bulgular, türkülerde insan ilişkisi temasında sıklıkla 'sevgi' kategorisinin işlendiğini göstermektedir. Bunu 'özlem' kategorisi takip etmektedir. 'Dostluk' kategorisi ise en az koda sahiptir. İnsan ve doğa ilişkisini gösteren türkülerde doğa ve sevinç kategorisinin birlikte işlendiği de tespit edilmiştir. Ayrıca olumsuz içeriklerin bulunmadığı bu dörtlüklerde sitem duygusu da işlenen temalar arasındadır. Bu dörtlüklerde soyut bir kavram olan sitem duygusu, imgeler ve dolaylı anlatım kullanılarak somut hale getirilmiştir.

Tablo 5

Olumlu öğeler barındıran dörtlükler ve kod dağılımları

Nitel Kod	f	Eser Adı	Dörtlük
Sevgi	3	Ayvandan İniyorum	Ayvandan iniyorum/Pervane dönüyorum/ Ayvanın ayvanına/Ver elin gal yanıma
		Garefilim Ek Beni	Garefilli yar nazlı yar/At ellerin boynuma/ Boynuma yar boynuma/Salın da gel yanıma
		Yıkırganın Armudu	Damdan dama toz gider/İnce belli kız gider/ O kız yolun şaşırması/İnşallah bize gider
Sevgi ve hasret	1	Köprü'nün Altı Diken	Bu dağın oylumuna/Kuş konar yayılımına/ Eğil eğil bir öpem/Geldik yol ayrımına
Hasret ve sevgi	1	Kemerim yâr Küpem yâr	Kemerim yar küpem yar/Kemerim yar küpem yar/ Eğil eğil öpem yar/Eğil eğil öpem yar
Sevgi Dolu övgü	1	Yıkırgan'ın Armudu	Yıkırgan'ın armudu/Sararmış var mudu/ Yıkırgan'ın içinde/Emine'm gibi var mudu
Güzelleme	1	Elma Tekerlendi yâr	Elma tekerlendi/Güzel şekerlendi/ Geline bak geline/Kına yakmış eline

Sevgiliye hoş benzetme	2	Değirmen Yan Ağacı	Kına aldım kal gibi /Yarin boyu dal gibi/ Ellerin yarin bilmem/Benim yarım bal gibi
		Kına Alım Ben Sene	Kına aldım kal gibi/Yarin boyu dal gibi/ Ellerin yarin bilemem/Benim yarım bal gibi
Sevgiliye gösterilen ilgi	2	Kız Neredeydin Neredeydin	Kız neredeydin neredeydin/Bahçedeydim bahçede/ Bahçede gördüm seni/Ellere vermem seni/ Kız neredeydin neredeydin/Çeşmedeydim çeşmede/ Çeşmede gördüm seni/Kendime aldım seni
		Siverek Yaş Üzümlü	Arpalar dize kadar/Yarım gel bize kadar/ Sana çorap öreyim/Topuktan dize kadar
Anne baba sevgisi ve özlemi	1	Çekmecemin Kilidi	Haftada bey babamı/Ne yaman özlüyorum/ Sini dolu yumurta/Ana beni unutma
Sevgiliye özlem	1	Kına Alım Ben Sene	Kına alım ben sene/İşmar ettim gelsene/ Bu yıl da kavuşmadık/İnşallah gelen sene
Sevgiliye duyulan özlem ve kavuşma	1	Ayvandan İniyorum	Pencerede şişem var/İçinde menekşem var/ Bugün yarı görmüşüm/Onun için neşem var
Hasret ve kavuşma	1	Şak Şak Öter Kemerim	Şak şak öter kemerim/Gurbettedir Ömer'im/ Deseler ömer gelmiş/Müjdesine kemerim
Sevgiliye kavuşma	1	Siverek Yaş Üzümlü	Siverek yaş üzümü/Bağlayın sağ gözümü/ Yarım odama gelmiş/Çözün bağlı gözümü
Karşılama sevinci	1	Şak Şak Öter Kemerim	Kemerim yar küpem yar/Eğil eğil öpem yar/ Uzak yoldan gelmişsin/Gül suları sepem yar
Sitem	2	Kemerim Yar Küpem Yar	Kemer ağır kalkmıyor/Kemer ağır kalkmıyor Yar yüzüme bakmıyor /Yar yüzüme bakmıyor
		Yıkırgan'ın Armudu	Ben sana gel mi dedim/Ah duvarı del mi dedim/ Açık kapı dururken/Bahçadan in mi dedim
Doğa sevgisi	1	Çekmecemin Kilidi	Üstünü gül bürüdü/Orak getirin biçek
Doğa sevgisi ve neşe	1	Dere Kenarında Tuzak Kurdular	İki dağ arası arpadır arpa/Gır atlar geliyor hep gırpa gırpa/ Annem de geliyor el çırpa çırpa
Bayram sevinci ve doğa sevgisi	1	Evlerinin Önleri Sarı Karinca	Evlerinin önleri sarı karınca/Oynan kızlar oynan bayram gelince. Evlerinin önleri duttur geçilmez Dudun yaprakları sıktır seçilmez
Arkadaşlık ve dostluk	1	Değirmen Yan Ağacı	Değirmenin evine/Gelir Fatma Emine Biri arkadaşşıma/Biri benim özüme

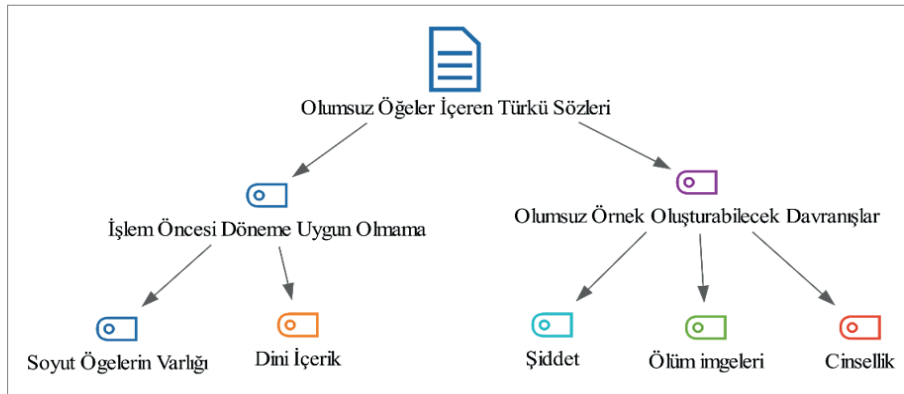
Yukarıda Tablo 5'te örneklemdaki türkülerin sözleri içerik analizi yöntemiyle incelenmiş elde edilen veriler tematik kodlar altında sınıflandırılmıştır. Elde edilen veriler örneklemindeki halk türkülerinde en çok 'sevgi', 'hasret' ve 'özlem' temalarının işlendiğini göstermektedir. Veriler incelendiğinde ikinci olarak dikkat çeken tema 'hasret ve kavuşma'dır. Halk türkülerinde ayrılık ve özlem gibi duygusal süreçlerin de ele alındığını göstermektedir. Bazı türkülerde ise sevgiliye yönelik övgü ve güzelleme öne çıkmıştır. Türkülerde ayrıca elde edilen veriler, aşk temasının yanı sıra dostluk, doğa sevgisi ve anne-baba sevgisi gibi toplumsal ve kültürel değerleri yansıtan konuların da yer aldığını göstermiştir.

3.8. Sözleri pedagojik açıdan olumsuz ve kullanılamaz içerikler taşıyan türkülere ilişkin bulgular

Örnekleme yer alan türküler, çocuk müzik eğitimine kullanılabilirliğine uygunluk ve çocuk pedagojisi bağlamında değerlendirildiğinde çocuk gelişimi ve eğitim süreci bakımından olumsuz örnek oluşturabilecek içeriklerin bulunduğu görülmüştür. Olumsuz öğeler barındıran dörtlüklerin sayısı 26'dır. Bu sayı örnekleme yer alan türkülerin sahip olduğu dörtlük toplam sayısı içinde yüzde %53,06'lık bir orana tekabül etmektedir. Olumlu öğelerin daha çok sevgi, sitem, özlem, dostluk, doğa ve sevinç şeklinde kodlanabileceği görülmüştür. Bu kodlar, 'insan ilişkisi' ve 'insan-doğa' ilişkisi şeklinde iki kategori halinde sunulmuştur. Halk türkülerinin taşıdığı 'işlem öncesi döneme uygun olmama' ve 'olumsuz öğeler' bakımından şiddet, cinsellik ve ölüm şeklinde kodlanmıştır. Kodlar, soyut içerik, dini içerik, şiddet içeriği, cinsellik içeriği ve ölüm içeriği şeklinde kategorize edilmiştir. Bu kategoriler ise 'işlem öncesi döneme uygun olmama' ve 'olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar' şeklinde iki tema halinde sunulmuştur.

Şekil 16

Olumsuz öğeler barındıran türkü dörtlüklerinde kod dağılımı

Yukarıda Şekil 16'da verilen kod hiyerarşi tablosunda halk türkülerinde yer alan olumsuz içerikli dörtlüklerin tematik dağılımı görülmektedir. Bulgular, türkülerde işlem öncesi döneme uygun olmama temasında sıklıkla soyut öğelerin varlığının ve dini içerik kategorilerinin işlendiğini göstermektedir. Özellikle soyut anlatıların işlem öncesi dönemde bulunan çocukların bilişsel gelişim düzeyine uygun olmayan ifadeler içerdiği tespit edilmiştir. Olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar temasında ise şiddet, ölüm imgeleri ve cinsellik kategorilerinin yer aldığı görülmektedir. Bu durum halk türkülerinin kültürel aktarım işlevinin yanında çocukların gelişim özellikleri açısından türkü seçimlerinin dikkatle değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 6*Olumsuz öğeler barından dörtlükler ve kod dağılımları*

Nitel Kod	f	Eser Adı	Dörtlük
Soyut öğelerin Varlığı	10	Ayvandan İniyorum	Unutursan geç unut gözyaşını kurutma/ Sahanda buğda uni demurlidur demurli/Babam sana kız vermez yeminlidur yeminli / Tarahta küci kaldı sevdi de alamadım yürekte acı kaldı
		Elma Tekerlendi Yar	Ceylanları sürmeli/Sevip zevkin sürmeli/Uygunsuzlar çıkarsa/Bu diyardan sürmeli
		Evlerinin Önleri Sarı Karınca	Evlerinin önleri badem avlusu/Gel dedim gelmedi ana kuzusu
		Garefilim Ek Beni	Garefilim ek beni/Al gapına dik beni/Eğer meyva vermezsem/ Gazma al da sök beni!/Depede pür kesiyor/ Efil efil esiyor/Genç oğlanın başında/Gavak yeli esiyor
		Gel Beri Yar Beni	Gel beri yar gel beri /Sen meni ettin deli/Uyku girmez gözüme/ Seni sevdim seveli!/Göğercin havadadır/El yetmez yuvadadır/Bir elim yar goynunda/Bir elim yuvadadır
		Kına Alim Ben Sene	Kınayı kavururlar/Döğmeden savururlar/Bu ne zalım köy imiş/ Sevmeden ayırırlar
		Köprünün Altı Diken	Köprünün altı diken/Yaktın beni gül iken/Allah da seni yaksın/Üç günlük gelin iken!/Köprünün altı testi/Kemer belimi kesti/Sıladaki sevdiğim şimdi aklıma düştü
		Ne Durursun Oralarda	Ne durursun oralarda gelsene yanıma/Melül melül bakmaların yetti de canıma/Yanma da güzelim yanıyom ben Salla da mendili geliyom ben/Bir yosmanın yüzünden de Verem oldum ölüyom ben
		Yıkırganın Armudu	Penceresi cam cama/Selam söylen amcama/Amcam kızını vermezse/Turşu da kursun fincana
		Yılan Akar Gamişa	Yılan akar gamişa/Su neylesin yanmışa/Mevlam sabırlar versin/ Yarinden ayrılmışa. Yılan inceden öter/İncir bağdat'ta biter/Çok sallanma sevdiğim/Cahilem aklım gider. Yüzük yaptırdım taşlı/ Sevdiğim kalem kaşlı/Ben kaşında değilim /Niye gözlerin yaşlı
Şiddet	4	Ayvandan İniyorum	Kayadan atın beni/Kızlara katın beni/Eğer kızlar almasa Yara satın beni
		Çekmecemin Kilidi	Beni verirler yâd ellere ağlasana ay oğlan/Tabancanı kaytanına bağlasana ay oğlan
		Dere Kenarında Tuzak Kurdular	Dere kenarında duzak gurdular/İk'elime vura vura sual sordular
		Gel Beri Yar Beni	Göğercin vurdum kalkmaz/Ganı sel olmuş akmaz/Menim sevdiğim güzel/Dönüp yüzüme bakmaz
Ölüm İmgeleri	1	İstanbul'a İsmarladım Fesimi	İstanbul'a ismarladım fesimi/Ben ölürsem kimler tutar yasımı. İstanbul'a ismarladım makine/Ben ölürsem kimler gider hekime
Dini İçerik	2	Ne Durursun Oralarda	Gelin küsmüş gidiyor babasının evine/Sürmeyi gözde gördüm şükür olsun Allah'a
		Elma Tekerlendi Yar	Böyle miydi gavlimiz de kör olsun gözün/Allah'ın divanında da kararsın yüzün/Susuz da dereler gibi guruttun beni/Üç gün ayrı galmayınan unuttun beni
Cinsellik	1	Ayvandan İniyorum	Değirmen elli melli/Kapısı altun telli/Gireydim yar koynuna/ Çıkaydım terli merli

Yukarıda Tablo 6'da örneklemdaki türkülerin sözleri içerik analizi yöntemiyle incelenmiş elde edilen veriler tematik kodlar altında sınıflandırılmıştır. Elde edilen veriler halk türkülerinde en çok soyut öğelerin aktarıldığı temaların işlendiğini göstermektedir. Veriler incelendiğinde ikinci olarak dikkat çeken tema şiddet içerikli sözler olmuştur. Diğer türkülerde ise ölüm imgeleri, cinsellik ve dini içerik temalarının öne çıktığı görülmüştür.

4. TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Pedagojik uygunluk ve etkileri incelenen şarkılar, öğrenme düzeyini üst düzeye çıkarabilir (Campbell, 1991). Hemen hemen her tür şarkının çocuklar üzerinde etkileri olduğundan zarar görmesi kolaylaşabilen çocuklar için şarkı seçiminde oldukça dinamik olmak gerekir (Norton, 1904). Halk şarkıları için de benzer bir durum geçerlidir. Türkülerin çeşitli özelliklere sahip olmaları bakımından değerlendirmeleri gerekir. Bu araştırma, halk türkülerini belirli değişkenler çerçevesinde inceleyerek onların çocuk müzik eğitiminde bir araç olarak kullanılması hususuna ilişkin pratiklerde işe koşulabilecek veriler elde etmeyi amaçlamıştır.

Öncelikle, örneklemdaki türküler, ritmik kurulumları bakımından incelendiğinde 'ses genliği' ve 'perde sayısı'na ilişkin verilerin ayrı ayrı ele alınması gerektiği görülmüştür. Öyle ki, örneklemda yer alan türküler her ne kadar 1,5-2 ses aralığına sahip olsa da perde sayıları 3 ile 4 arasında değişmektedir. Başka bir deyişle, ses genliği kısa olan bazı türkülerin kullandığı perde sayıları, bundan çok daha fazla olabilir. Öğretici için, bu durum, halk türkülerinin çocuklara müzik eğitiminde kullanımında sadece ses genliğini ölçüt almanın yanıltıcı olabileceği anlamına gelmektedir. Öğreticinin kullanacağı programında kullanacağı türküler belirlerken bu iki değişkeni birlikte değerlendirmeyi göz ardı etmemelidir. Bu açıdan öğretici, en az ses genliğine ve en az perde sayısına sahip olan 'Garefilim Ek Beni', 'Ayvandan İniyorum', 'Çekmecemin Kilidi', 'Elma Tekerlendi Yar', 'Gel Beri Yar Beni' ve 'Yılan Akar Gamişa' isimli türkülerini kullanmayı önceleyebilirler.

Örneklem repertuvarındaki notalarında tercih edilen ölçü sayılarından hareketle, halk türkülerinin ritmik kurulum örnekleri, çocuk müziğinde ritim algısının geliştirilmesi ve çeşitli ritmik yapıları deneyimlemeleri açısından pedagojik anlamda zengin bir materyal demeti sunmaktadır. Örneklemda yer alan türküler aksamayan 4, 12 ve 6 zamanlı ritmik yapılara sahip olsa da 5, 8 ve 10 zamanlı aksak yapıları türkülerin de dar ses aralıklı türküler arasında yer aldığı tespit edilmiştir. Örneklemda yer alan türkülerin sadece aksak ve basit zamanlı yapıların yanı sıra bir türkü içinde birbirinden farklı ritim yapıları içeren karma ritim karakteristikleri de taşıması önemlidir. Aksak ve karma ritimli yapıda türkülerin çocuklara öğretilmesi basit yapıları türküler nazaran çeşitli ek önlemler almayı gerektirebilir. Temel seviyede, '2+2' ve '1+1' gibi basit ve tekrarlayan ritmik örüntüler, çocukların temel ritim algısını inşa etmeleri için uygun bir başlangıç noktası teşkil edebilir. Bunun yanı sıra, daha dengeli ve düzenli yapılar olan '3+3' ve '3+3+3+3' ise, tekrar prensiplerinin kavranmasına katkı sağlayabilir çünkü 'küçük çocukların, ritim eğitiminin başlangıcında karmaşık ritimleri zor algıladıkları' bilinmektedir (Dündar, 2003: 178). '2+3', '2+3+3' gibi aksak yapılar ise çocukların monoton ritmik algının ötesine geçmesine ve farklı vurgu ve ritmik örüntüleri deneyimlemelerine olanak tanıyabilir fakat, karma ritimli örnekler ileri düzeyde ritmik farkındalığı geliştirme potansiyeli sunduğundan çocuklar üzerinde kullanmak daha zorlayıcı olabilir. Bu durum, öğreticinin kullanacağı şarkıları belirlerken şarkıların ritmik yapısının basit, aksak ve karma ritimli karakteristikler bakımından analiz etmesi gerektiğine işaret etmektedir. Theerapan'a göre aşırı karmaşık melodiler, ritimler veya sözler, çocukların müzikal kalıpları içselleştirmelerini ve öğrenme deneyiminden tam olarak keyif almalarını engelleyebilir (2025). Örneklem bu açıdan incelendiğinde, araştırma, 'Ayvandan İniyorum', 'Garefilim Ek Beni', 'Gel Beri Yar Beni', 'Köprü'nün Altı Diken', 'Şak Şak Öter Kemerim', 'Çekmecemin Kilidi', 'Kına Alim Ben Sene', 'Değirmen Yan Ağacı', 'Dere Kenarında Tuzak Kurdular', 'Kemerim Yar Küpem Yar', 'Kız Neredeydin Neredeydin', 'Ne Durursun Oralarda', 'Yıkırganın Armudu', 'Yılan Akar Gamişa', 'İstanbul'a İsmarladım Fesimi' türkülerini 12/8, 6/8, 4/4, 2/4 gibi aksamayan ritim kalıplarına sahip olmaları nedeniyle çocuk müzik öğretiminde kullanılabilecek en kolay eserler olarak tespit etmiştir. Eğer ritmik kurulum ve ölçü sayıları değişkenleri bağlamında öğretici, en kolay türküler erişmek istiyorsa, yukarı iki paragrafta verilen türkülerin kesişiminde 'Garefilim Ek Beni', 'Ayvandan İniyorum', 'Çekmecemin Kilidi', 'Gel Beri Yar Beni', 'Yılan Akar Gamişa' isimli türküler yer almaktadır. Bu türküler hem ritmik kurulum bakımından hem de ölçü sayısı bakımından öğretimde kullanılabilecek en kolay türküler olarak inceleyebilir.

Örneklemda yer alan türküler nicel bakımdan oldukça sınırlı olmasına rağmen oldukça zengin bir usül çeşitliliğine sahiptir. Bu durum öğreticinin öğrencilerinin yakından uzağa prensibinden hareket ederek müzik yapabilmesi için türküler repertuarını oluştururken, öğrencilerin kendi kültürel lokasyonlarındaki baskın usül duyabilecekleri türkülerden yararlanma ihtimalini arttırmaktadır. Ayrıca, öğretici, nim sofyen ve sofyen gibi nispeten daha az karmaşık usüllü türkülerden seçimini yapabilirler. Bu usüllere sahip 'Kız Neredeydin Neredeydin', 'Ne Durursun Oralarda', 'Şak Şak Öter Kemerim', 'Yıkırganın Armudu', 'Yılan Akar Gamişa' isimli

türküler usûl bakımından öğretimde kullanılabilir en kolay türküler olarak göze çarpmaktadır. 'Ritmik kurulum', 'ölçü sayıları' ve 'usûl yapısı' değişkenleri bağlamında ve kesişiminde en kolay çocuk türküsünün 'Yılan Akar Gamişa' eseri olduğu anlaşılmaktadır.

Örnekleme yer alan türkülerin makamsal analizi sonrasında ortaya oldukça sınırlı bir makam ve terkîb görünümü çıktığını söylemek güçtür. Türkülerin baskın şekilde Nevâ, Çargâh ve Segâh gibi '*asıl makam*'²² yapısında karakteristikler gösterdiği anlaşılmaktadır. Yanı sıra Segâh, Arabanlı Çargâh, Dügâh-ı Kadîm, Uşşâk ve Rekeb gibi makam ve terkîblere rastlanmıştır. Tespit edilen makamlardaki bu çeşitlilik, öğreticiye geniş bir yelpaze sunmaktadır ve çocuğun müzik öğreniminde kendi halkının müzik karakteristiklerini tanımda ve zengin mikrotanal yapılarla ilişkin farkındalık kazanmasında oldukça önemli roller üstlenebilir.

Bu araştırma, ayrıca, kendi örneklemindeki türkülerin sözlerini, pedagojik bağlamda içerdiği olumlu ve olumsuz öğeler bakımından da incelemiştir. Türkü metinlerindeki sözlerin çocuk eğitiminde kullanılması bakımından olumsuz özellikler taşıdığı pek çok araştırmada (Demirel ve Terzioğlu, 2023, 132-134; Kahraman, 2023) belirtilmiştir. Fakat bu araştırmada belirlenen ölçütteki türkülerdeki dörtlükler incelendiğinde, olumlu öğeler barındıran dörtlüklerin sayısının olumsuz öğeler barındıranların sayısına oranı oldukça yakındır. Okullarda kullanılacak halk şarkıları, öğreticinin amacına ve öğrenci kitlesinin özelliklerine göre kalite, içerik, konu bakımından nitel ve nicel olarak değerlendirilmeleri gerekir (Karabulut ve Atalay, 2024). Örnekleme yer alan türkülerin dörtlükleri incelendiğinde pedagojik bağlamda olumlu içerikler barındıranlar dörtlüklerin çocuk müzik eğitimi gerçekleştirilirken işlenebilecek evrensel konularla ilişkili olduğu görülmektedir. Türkü metinlerinde daha çok 'sevgi', 'sitem', 'özlem', 'dostluk', 'doğa' ve 'sevinç' gibi konuların işlendiği görülmektedir. Pek çok farklı örnekleme sahip araştırmada sevgi ve aşk temalarının baskınlığı göze çarpar (Arıcı ve Er, 2017; Avcı, 2019, Börekçi ve Elaldi 2023). Bu araştırmada da sevgi kategorisinde baskın kodlar tespit edilmiştir. Alanyazında okul öncesi dönemde sevgi üzerinde durulmaya çalışılan değerler arasındadır (Dinç, 2011). Bu durum halk türkülerinin çocuk müzik eğitiminde kullanılması fikrini hem pekiştirmekte hem de bu fikrin işlevselliğini vurgulamaktadır.

Araştırmamız sonuçlarına göre, örnekleme yer alan türkülerin baskın şekilde soyut içerikler barındırması, türkülerin çocuk eğitiminde kullanılabilirliğini engelleyen en önemli etmendir. İşlem öncesi dönem olarak adlandırılan özellikle 2-7 arası dönemde (Miller, 2008), çocuk soyut kavramları algılayamaz (Aydın, 2016). Çocuk, zihinsel bakımından dini öğelere henüz eleştirel bakamaz (Şimşek, 2002) ve dini düşünceler ve anlatıları düşünebilecek yeterliliğe sahip değildir (Karaca, 2007). Özellikle Goldman'ın (1968) da bulguları, kutsal materyaller ve inançla ilgili konuların işlem öncesi çocuklara aktarımı hususunda sınırlayıcı çağrılar artırmıştır (Gottlieb, 2006; Tosun ve Çapçioğlu, 2015). Çocuklar ölüm kavramını geçici bir durum olarak algılar ve işlem öncesi dönemde kaygı duymazlar (Spinetta, 1974) ve ölümün biyolojik boyutunu algılayamazlar (Slaughter, 2005). Bu ve bunun gibi türkü sözlerinde yer alan örnekler incelendiğinde, araştırmamız sonuçları, mevcut literatürde yer alan türkü sözlerinde bulunan olumsuz içeriklere odaklanan araştırmaların (Demirel ve Terzioğlu, 2023; Kahraman, 2023) bulgularıyla paralellik sergilemektedir.

Sonuç olarak örnekleminde yer alan türkülerin pek çoğunun ses genişliği, ritmik yapı, usûl ve makam yönünden oldukça işlevsel özellikler taşıdığı görülmüştür. Bu türkülerin bazılarının ya da bazı dörtlüklerinin söz bakımından olumsuz öğeler barındırmalarının bu türkülerden çocuk müzik eğitiminde doğrudan yararlanmayı engellemesi doğaldır. Fakat bunun çözülmesi için türkü nağmelerine pedagojik sözler yazmak gibi yarıcı önlemler almak, ülkemizdeki çocuk müzik eğitiminin etnopedagojik işlevselliğini ve niteliğini artırmada büyük bir potansiyeli olan türkülerden yeterince yararlanmanın yolunu açabilir.

4.1. Sınırlılıklar ve Öneriler

Bu araştırma, sadece belirli bir ses genişliği ölçütü üzerinden belirlenen örneklemin diğer değişkenler aracılığıyla incelenmesine odaklanmıştır. Örneklemin dokümanları TRT THM nota koleksiyonundan erişilmiştir. Bu koleksiyonda olmayan türkülerin örneklemini oluşturacağı araştırmalar önerilebilir. Ayrıca bu örnekleme yer alan türküler, halk arasında farklı usûl makam ve sözlerle yaşıyor olabilir. Sonraki araştırmacıların farklı değişkenleri kullanarak farklı örneklem ölçütlerinden yararlanarak elde edecekleri veriler bu konuyu daha geniş perspektiften ele almamızı sağlayabilir.

²² Asıl makam, kendi perdesini âgaz ve karar açısından merkez edinen nağmeleri kapsar (Öztürk, 2022).

Etik kurul onayı

Bu çalışmanın makam ve usûl analizi aşamalarında sunduğu görüş ve katkılarla araştırmanın niteliğini artırmamıza destek olan sayın Prof. Dr. Cenk GÜRAY'a ve Em. Prof. Dr. Okan Murat ÖZTÜRK'e yazarlar teşekkürlerini sunar.

Etik kurul onayı

Bu çalışma insan, hayvan veya hassas veriler içermediği için etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Yazarlık katkısı

Çalışmanın tasarımı ve konsepti: SEG, ED; verilerin toplanması: ED; sonuçların analizi ve yorumlanması: SEG, ED; çalışmanın yazımı: SEG, ED. Tüm yazarlar sonuçları gözden geçirmiş ve makalenin son halini onaylamıştır.

Finansman kaynağı

Yazarlar, çalışmanın herhangi bir finansman almadığını beyan etmektedir.

Çıkar çatışması

Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Ethical approval

This study does not require ethics committee approval as it does not involve human, animal or sensitive data.

Author contribution

Study conception and design: SEG, ED; data collection: ED; analysis and interpretation of results: SEG, ED; draft manuscript preparation: SEG, ED. All authors reviewed the results and approved the final version of the article.

Source of funding

The authors declare the study received no funding.

Conflict of interest

The authors declare that there is no conflict of interest.

KAYNAKLAR

- Abdülbâkî Nâsır Dede. (2006). *Tedkîk ü Tahkîk* (Y. Tura, Ed. ve Çev.). Pan Yayıncılık. (Orijinal yayın tarihi 1794)
- Akın, B. (2018). Kültürel bellek ve müzik. *Eurasian Journal of Music and Dance*, 13, 101-117. <https://doi.org/10.31722/konservatuvardergisi.496835>
- Akkaş, S. (1993). *Okulöncesi eğitimde müzik*. Gazi Büro ve Kitabevi.
- Alanka, D. (2024). Nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi: Teorik bir çerçeve. *Kronotop İletişim Dergisi*, 1(1), 64-84.
- Aral, N., Akyol, A. K. ve Sığırtaç, A. (2006). Beş-altı yaş grubundaki çocukların yaratıcılıkları üzerinde Orff öğretisine dayalı müzik eğitiminin etkisinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(15), 1-9.
- Arıcı, A. F. ve Er, Z., (2017). *Değerler eğitimi aracı olarak türküler: Bir içerik analizi* [Sözlü bildiri sunumu]. IV. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, İstanbul, Türkiye.
- Avcı, Z. (2019). *2018-2019 eğitim öğretim yılında yayımlanan ilköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği öğelerine yer verilme durumunun incelenmesi* (Tez No. 563532) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Aydın, A. (2016). *Eğitim psikolojisi*. Pegem.
- Aydın, İ. ve Sağer, T. (2023). Türk halk müziği ekosisteminde çalgı ve vokal icra etkileşimi: Hançere tekniklerinin oluşumunda müzikal davranışlar. *Etnomüzikoloji Dergisi*, 6(3), 59-79. <https://izlik.org/JA55GZ54NE>
- Aydoğan, S. (2007). *Oynayarak eğlenerek müzik dilini öğreniyoruz*. Arkadaş Yayınevi.
- Başalan, H. (2019). *Müzik eğitiminde kullanılmak üzere yayımlanmış çocuk şarkılarının içerik bakımından incelenmesi* (Tez No. 556039) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Başer, F. A. (2004). Müziğin okul öncesi dönemde çocuk gelişimine katkısı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8, 1-10.
- Baykal, E. (2001). *İlk ve orta öğretim müzik eğitiminde Türk halk ezgilerinden yararlanma çalışmaları* (Tez No. 107361) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Bergonzi, L. (2011). Music play: The early childhood music curriculum guide for parents, teachers, and caregivers. *GIA Publications*. Retrieved from <https://giamusic.com/resource/music-play-bookgj236>

- Börekçi, E. ve Elaldı, Ş. (2023). Okul öncesi öğretmenlerinin kullandıkları çocuk şarkılarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal*, 2(1), 9-22.
- Bulut, S. (2019). *TRT Türk halk müziği repertuvarındaki türkülerin müzik öğretim programlarındaki değerlere göre değerlendirilmesi* (Tez No. 554470) [Yüksek lisans tezi, Trabzon Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Bütün, T. (2021). *Bursa Araştırmaları Merkezi tarafından derlenen Bursa türkülerinin müzikal analizi ve müzik eğitiminde kullanılabilirliği* (Tez No. 667883) [Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Büyükbayram, O. A. ve Pinar Tansever, L. (2020). Türkiye'de okul öncesi eğitiminde en çok kullanılan çocuk şarkılarının notalarının, çocukların yaşlarına uygunluğunun değerlendirilmesi ve şarkıların Türk dili prozodi kurallarına göre incelenmesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 223-245. https://doi.org/10.17932/IAU.EFD.2015.013/efd_v06i2006
- Campbell, P. S. (1991). The child-song genre: A comparison of songs by and for children. *International Journal of Music Education*, 17(1), 14-23. <https://doi.org/10.1177/025576149101700103>
- Corbin, J. ve Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* (3. bs.). Sage.
- Çiftçi, E. ve İlhan, S. Y. (2023). Âşık Davut Suları türkülerinin müzik öğretim programlarında belirtilen değerler açısından incelenmesi ve tema analizleri. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 1164-1201. <https://doi.org/10.30561/sinopusd.1334250>
- Delen, H. (2012). *TRT repertuvarında bulunan Evc makamı ve misket ayağındaki (dizisindeki) türkülerin makamsal-teknik yönden incelenmesi* (Tez No. 325874) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Demirel, S. ve Terzioğlu, A. M. (2023). Denizli türkülerinin ilköğretim müzik dersinde kullanılabilirliğine yönelik bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 59, 120-140. <https://doi.org/10.9779/pauefd.1114362>
- Diñç, B. (2011). Okul öncesi dönemde değerler eğitiminin yeri ve önemi. A. Arıkan (Ed.), *Okulöncesi dönemde değerler eğitimi* içinde (s. 73-92). Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Diñçer, İ. (2000). *Çocuk gelişimiyle ilgilenenler için müzik el kitabı*.
- Dündar, M. (2003). Anaokulu ve ilköğretimin birinci sınıfında ritim eğitimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 171-180. <https://izlik.org/JA45MA73FF>
- Emnalar, A. (1998). *Tüm yönleriyle Türk halk müziği ve nazariyatı*. Ege Üniversitesi Basımı.
- Eren, B. (2006). *Bursa ili anaokullarındaki 4, 5, 6 yaş grubu çocukların müzik eğitimine yönelik ihtiyaçların tespiti ve değerlendirilmesi* (Tez No. 204789) [Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Evsen, F. (2018). *Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal-edebi analizi ve müzik eğitiminde kullanılabilirliğinin incelenmesi* (Tez No. 510442) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Goldman, R. (1968). *Religious thinking from childhood to adolescence*, The Seabury Press.
- Gottlieb, E. (2006). Dini düşüncenin gelişimi. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 12(1), 269-289.
- Gündoğdu, S. ve Ayyıldız, S. (2025). Harput yerel makamları ve makamsal analizde ezgi çekirdeği yöntemi: Elezber örneği. *Güzel sanat konuları* içinde (s. 44-65). Yaz Yayınları.
- Güray, C. ve Karadeniz, İ. (2019). Horasan'dan Keskin'e bir çılgılık: Muharrem Ertaş "Kırat Bozlağı'nın çok katmanlı analizi üzerinden Orta Asya'dan Anadolu'ya âşıklık geleneğinin izini sürmek". *Millî Folklor*, 16(122), 76-93. <https://izlik.org/JA22RN38EL>
- Ibodovich, R. T. (2021). The educational significance of children's folk songs in music culture lessons. *European Scholar Journal*, 2(6), 139-141.
- Işın, D. (2008). *Okulöncesi müzik eğitiminde uygulanan Orff yaklaşımının 5-6 yaş grubundaki çocukların ritimsel becerilerine etkileri* (Tez No. 218505) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Kahraman, B. (2023). *Malatya Arguvan yöresi türkülerinin ortaöğretim müzik eğitiminde kullanılabilirliği* (Tez No. 809231) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Kanu, I. A. (2025). Implications of folk songs for education in Africa. *IGWEBUIKE: African Journal of Arts and Humanities*, 11(5).

- Karabulut, M. ve Atalay, A. N. (2024). Investigation of folk songs in secondary school music textbooks in terms of values education. *International Journal of Quality in Education*, 8(2), 51-63. <https://izlik.org/JA79YB69BX>
- Karaca, F. (2007). *Dini gelişim teorileri*. DEM Yayınları.
- Karataş, H. (2014). Geleneğin kuşaklara aktarımı bağlamında bir Çatalzeytin düğün türküsü. *Milli Folklor*, 26(11), 138-148.
- Köksal, S. ve Çiftci, E. (2020). Ortaokul Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Okul Şarkılarının İncelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 22-44. <https://doi.org/10.7822/omuefd.681971>
- Lazdauskas, H. (1996). Music makes the school go round. *Young Children*, 51(5), 22-23.
- Marshall, C. ve Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. Sage.
- Miller, P. H. (2008). *Gelişim psikolojisi kuramları* (Z. Gültekin, Çev.). İmge.
- Mutlu Yıldız, Y., Karakelle, S. ve Arslan Özer, D. (2019). Bir eylem araştırması: İlkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarına yönelik şarkı dağarcığı oluşturma. *Eğitim ve Bilim*, 44(200), 355-387. <https://doi.org/10.15390/EB.2019.7979>
- Nart, S. (2019). Bartın yöresi türkülerinin genel müzik eğitiminde kullanılabilirliği üzerine bir araştırma [Sözlü bildiri sunumu]. *ISME Legacy Conference* içinde (s. 317-327). Kadir Has Üniversitesi.
- Nart, S. (2024). The contributions of musical practices within social responsibility projects on the social development of children. *Instructional Technology and Lifelong Learning*, 5(2), 326-339. <https://doi.org/10.52911/ital.1544388>
- Norton, E. L. (1904). The selection of school songs. *The Elementary School Teacher*, 5(3), 148-158. <http://www.jstor.org/stable/992844>
- Ofei, P. (1974). *A basis for the development of music curriculum for Ghanaian elementary schools* [Doktora tezi, University of Colorado].
- Öztürk, O. M. (2014). *Makam müziğinde ezgi ve makam ilişkisinin analizi ve yorumlanması açısından yeni bir yaklaşım: Perde düzenleri ve makamsal ezgi çekirdekleri* (Tez No. 381924) [Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Öztürk, O. M. (2016). Halk mûsikîsi repertuar incelemelerinin makam nazariyesi araştırmalarına yapabileceği katkılar. *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, 7, 1-27. <https://izlik.org/JA44DX98KA>
- Öztürk, O. M. (2022). *Türk müziğinin temeli olarak halk müziği teorisi ve uygulaması I*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Pelikoğlu, M. C. (2012). *Geleneksel Türk halk müziği eserlerinin makamsal açıdan adlandırılması*. Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Satır, Ö. (2009). İlköğretim sürecinde çocuklara seslenen şarkıların dil ve anlatım yönünden değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 394.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi* (1. cilt). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Serin, Ç. ve Sonsel, Ö. B. (2020). 5. ve 6. sınıf müzik ders kitaplarında yer alan okul şarkılarının eğitim müziği açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(1), 218-235. <https://doi.org/10.37217/tebd.710720>
- Slaughter, V. (2005). Young children's understanding of death. *Australian Psychologist*, 40(3), 179-186. <https://doi.org/10.1080/00050060500243426>
- Solak, S. (2019). *2008-2018 yılları arasında yayımlanan okul öncesi şarkı dağarcığının incelenmesi* (Tez No. 564736) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Spinetta, J. J. (1974). The dying child's awareness of death. *Psychological Bulletin*, 81(4), 256-260. <https://doi.org/10.1037/h0036229>
- Sun, M. ve Seyrek, H. (1993). *Okulöncesi eğitiminde müzik*. Müzik Eserleri Yayınları.
- Şimşek, E. (2002). Çocukluk dönemi dinî gelişim özellikleri ve din eğitimi. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 4(1), 207-220.
- Taylan, T. C. (2018). *Türk makam müziği çocuk şarkıları üzerine bir inceleme* (Tez No. 513131) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi.
- Theerapan, S. (2025). Song composition for early childhood music teaching activities. *Rast Musicology Journal*, 13(2), 141-160. <https://doi.org/10.12975/rastmd.20251323>
- Tosun, C. ve Çapcıoğlu, F. (2015). 4-6 yaş Kur'an kursları öğretim programının dini gelişim kuramları çerçevesinde incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(5), 705-720. <http://doi.org/10.14527/pegagog.2015.038>

- Tura, Y. (1988). *Türk musikisinin meseleleri*. Pan Yayıncılık.
- Turhan, M. ve Kova, Ö. (2016). Değerler eğitimi açısından Türk Halk Müziği ve Halk ozanları: Neşet Ertaş, Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel ve Özay Gönülüm bağlamında bir inceleme. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 6, 117-128. <https://izlik.org/JA76KT98DK>
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* (2. bs.). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Üstün, H. (2022). İlkokul müzik ders kitaplarında yer alan Türk müziği unsurlarının incelenmesi. *SSD Dergisi*, 7(30), 96-106. <https://doi.org/10.31567/ssd.580>
- Wang, Y. ve Liu, W. (2020). Efficient English learning for Chinese pupils: Integrate children's songs into English teaching based on cognitive neuroscience. *Journal of Literature and Art Studies*, 10(8), 745-753. <https://doi.org/10.17265/2161-623X/2020.04.001>
- Watts, S. H. (2008). American folk songs for children: Ruth Crawford Seeger's contributions to music education. *Journal of Research in Music Education*, 56(3), 238-254. <https://doi.org/10.1177/0022429408327176>
- Weinberg, P. (1984). *Hlabelela mntwanami*. Raven Press.
- Wolf, J. (1994). Singing with children is a cinch. *Young Children*, 49(4), 20-30. <https://doi.org/10.1598/RT.49.1.3>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Folk songs have long been recognised as a valuable resource in music education, owing to their contribution to cultural transmission, socialisation and personal development. This trend has recently been gaining momentum in the field of children's music education as well. In line with the fundamental principles of children's music education, an assessment of the content of folk songs -in terms of their maqam, usûl, rhythmic structure and lyrical context- may provide educators with valuable insights into how these songs can be used in the teaching process in a manner particularly suited to children's cognitive, affective and psychomotor readiness levels.

Method

This study examines the suitability of folk songs selected from the repertoire which have a vocal range of 1.5 to 2 tones for use in music education for children. This study is a qualitative research project. Data were collected through document analysis, one of the data collection methods. The research documents consist of folk songs from the sheet music collection of the TRT Turkish Folk Music Directorate. A criterion-based sampling method was used in the study. To subject the folk songs in the sample to a descriptive analysis process, the researchers used a form they prepared for the data collection and analysis process, which was structured around four dimensions. The folk songs were analyzed in terms of vocal range, number of measures, rhythmic structures and patterns, and maqam content. Regarding thematic data, the themes present in the folk songs of the sample were identified, and the song lyrics were analyzed with consideration of the developmental characteristics of children in the concrete operational stage. The data were organized using a descriptive analysis method, and the folk songs were classified from musical, thematic, and cognitive perspectives to make them comparable.

Results

Upon examining the folk songs in the sample with a pitch range of 1.5–2, it was determined that more than half of the pieces fell within this two-pitch range. In terms of rhythmic structures, the most common pattern was '2+2' at 39%, followed by '3+3+3+3' at 22%. In terms of time signatures, the most common structure was '4/4' at 39%, followed by '12/8' at 22%. The most prevalent usûl structure was the Eastern and Northeastern Anatolian versions of the Yürük Semai Tavi usûl, at 23.81%. From a maqam perspective, 33% of the folk songs exhibit the characteristics of Nevâ, 28% of Çargâh, 17% of Segâh, 6% of Rekeb and Dügâh-ı Kâdim, and 5% of the Arabanlı Çargâh and Uşşâk combinations. A content analysis of the quatrains revealed that 23 out of 49 quatrains (47%) contained positive elements, while the remaining 26 (53%) contained negative elements.

Discussion and Conclusion

An analysis of the folk songs in the sample revealed that in children's music education, not only sound amplitude but also the number of pitches must be taken into account. Since folk songs with the same pitch range can contain different numbers of pitches, it is important for educators to evaluate these two variables together. Accordingly, 'Garefilim Ek Beni,' 'Ayvandan İniyorum,' 'Çekmecemin Kilidi,' 'Elma Tekerlendi Yar,' 'Gel Beri Yar Beni,' and 'Yılan Akar Gamişa' are recommended as top priorities due to their low sound amplitude and number of pitches. The rhythmic structures of these folk songs consist of simple, irregular, and complex patterns. While simple patterns such as '2+2' and '1+1' provide a suitable starting point for developing children's sense of rhythm, structures like '3+3' and '3+3+3+3' support the understanding of regular repetition. In this context, songs such as 'Ayvandan İniyorum,' 'Garefilim Ek Beni,' 'Gel Beri Yar Beni,' 'Çekmecemin Kilidi,' and 'Yılan Akar Gamişa' stand out in children's music education due to their simple rhythmic patterns, such as 12/8, 6/8, 4/4, and 2/4. While the variety of usûls offers educators a rich repertoire, pieces in the Nim Sofyan and Sofyan usûls are more suitable for teaching purposes. When rhythmic structure, meter, and usûl are evaluated together, 'Yılan Akar Gamişa' stands out as the most suitable piece. From a maqam perspective, the presence of various modes and combinations particularly Nevâ, Çargâh, and Segâh offers significant diversity that will help children recognize the characteristics of traditional music and its microtonal structures.